

Proiectul Securitatea Aprovizionării cu Apă și Sanitație în Moldova (P173076)

**PLANUL ABREVIAT DE ACȚIUNI PRIVIND STRĂMUTAREA (ARAP)
(ABBREVIATED RESETTLEMENT ACTION PLAN (ARAP))**

Pentru Subproiectul “Cahul – Vulcănești aprovizionare cu apă”

Februarie 2024

actualizat, Septembrie 2024

Cuprins

ABREVIERI ȘI ACRONIME	3
SUMAR EXECUTIV	4
1 DESCRIEREA PROIECTULUI.....	5
1.1 Contextul proiectului.....	5
1.2 Obiectivul proiectului.....	5
1.3 Componentele proiectului	5
1.4 Descrierea sub-proiectului de alimentare cu apă Cahul – Vulcănești	9
2 SCOPUL ȘI OBIECTIVELE ARAP	10
3 CADRUL NORMATIV.....	11
3.1 Standardul de Mediu și Social SMS5 al Băncii Mondiale	11
3.2 Cadrul legislativ național al Republicii Moldova.....	11
3.3 Analiza lacunelor dintre legislația națională și SMS5.....	12
4 IMPACTURI ALE STRĂMUTĂRII ȘI MĂSURI DE ATENUARE	22
4.1 Terenuri potențial afectate.....	22
4.1.1 Terenuri afectate permanent	22
4.1.2 Terenuri afectate temporar	23
4.2 Alte gospodării și/sau activități economice potențial afectate.....	24
4.3 Măsuri pentru atenuarea potențialelor impacturi ale proiectului	26
5 METODOLOGIA DE EVALUARE A TERENURILOR AFECTATE.....	29
5.1 Compensații pentru pierderea culturilor anuale	30
5.2 Compensații pentru pierderea culturilor mlti-anuale/perene	30
6 ARANJAMENTE INSTITUȚIONALE	32
6.1 Roluri și responsabilități specifice ale instituțiilor-cheie	32
7 BUGET ȘI ARANJAMENTE FINANCIARE	33
8 TERMENII DE IMPLEMENTARE	35
9 MECANISMUL DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR	36
9.1 Registrul de reclamații	39
10 CONSULTĂRI PUBLICE ȘI DEZVĂLUIREA INFORMAȚIILOR.....	41
11 MONITORIZARE	43
REFERINȚE.....	44
Anexa 1. Terenuri afectate temporar în timpul executării lucrărilor de construcții-montaj	45
Anexa 2. Formular de depunere a plângerilor.....	52
Anexa 3. Fișă de înregistrare a plângerilor.....	53
Anexa 4. Acord privind utilizarea temporară a terenului/terenurilor	54
Anexa 5. Exemple de modalități de diseminare a anunțurilor privind consultările publice ARAP	57
Anexa 6. Model de scrisoare transmisă proprietarilor de terenuri.....	59
Anexa 7. Proces-verbal al consultărilor publice cu proprietarii de terenuri	60

ABREVIERI ȘI ACRONIME

ADA	Agenția Austriacă pentru Dezvoltare
AAS	Alimentare cu Apă și Sanitație
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
APL	Autorități Publice Locale
ARAP	Planul Abreviat de Acțiuni privind Strămutarea
ARFC	Agenția Relații Funciare și Cadastru
ASP	Agenția Servicii Publice
BM	Banca Mondială
BNS	Biroul Național de Statistică
CLAS	Comitetul Local pentru Apă și Sanitație
CMMS	Cadrul de Management de Mediu și Social
CMS	Cadrul de Mediu și Social
CMTA	Conductă Magistrală de Transport al Apei
EAS	Exploatare și Abuz Sexual
EIM	Evaluarea Impactului asupra Mediului
EIMS	Evaluarea Impactului de Mediu și Social
EIP	Entitatea de Implementare a Proiectului
GBV	Violență bazată pe gen
GM	Guvernul Republicii Moldova
GRM	Mecanismul de Soluționare a Reclamațiilor
GRS	Serviciul de Soluționare a Reclamațiilor
IPOT	Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului
MDL	Leu moldovenesc
M&E	Monitorizare și Evaluare
MF	Ministerul Finanțelor
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
ONDRL	Oficiul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală
ONG	Organizație Neguvernamentală
PAPs	Părți/Persoane afectate de proiect
PIP	Plan de Îmbunătățire a Performanței
PNL	Programul Național Funciar
PRT	Plan de Restabilire a Terenurilor
RAP	Resettlement Action Plan/Planul de Acțiuni privind Strămutarea
RPF	Resettlement Policy Framework/Cadrul de Politică de Strămutare
SAASM	Securitate Aprovizionării cu Apă și Sanitației în Moldova
SEP	Stakeholder Engagement Plan/Plan de Implicare a Părților Interesate
SMS	Standarde de Mediu și Sociale
SPA	Stație de Pompare a Apei
SRPA	Stație de Repompare a Apei
TOR	Terms of Reference/Termenii de Referință
UIP	Unitatea de Implementare a Proiectului
USD	Dolarul Statelor Unite ale Americii
UTA	Unitatea teritorial autonomă Găgăuzia
WASH	Water, sanitation and hygiene/Apă, Sanitație și Igienă

SUMAR EXECUTIV

Scopul prezentului Plan Abreviat de Acțiuni privind Strămutarea¹ (ARAP) este de a descrie procedurile-cheie care urmează a fi aplicate în cazul impacturilor de strămutare economică generate de sub-proiectul „Aprovizionarea cu apă Cahul – Vulcănești”, implementat în cadrul Proiectului de Securitate Aprovizionării cu Apă și Sanitației în Moldova (SAASM). ARAP stabilește măsurile ce vor fi întreprinse pentru a asigura compensarea corectă și/sau acordarea de asistență persoanelor și comunităților afectate de lucrările proiectului.

În cadrul actualizării Documentației tehnice a sub-proiectului, a fost realizată o evaluare a terenurilor potențial afectate de lucrări. Aceasta a demonstrat că 139 de terenuri aflate în proprietate privată vor fi afectate temporar de lucrările de construcție-montaj, iar un teren va fi afectat permanent. Suprafețele de teren afectate sunt relativ reduse; lățimea medie a fâșiei afectate pe terenurile private este de 5,35 m.

ARAP descrie procedurile de calcul al compensațiilor pentru eventualele prejudicii aduse culturilor agricole anuale și perene în timpul lucrărilor. Având în vedere dimensiunile reduse ale suprafețelor afectate temporar și nivelul nesemnificativ al plăților pentru arenda terenurilor, se va analiza opțiunea ca proprietarii să ofere terenurile voluntar pentru utilizare temporară. Totodată, proprietarii vor avea posibilitatea de a solicita compensarea sub formă de chirie pentru utilizarea temporară a terenului. În acest sens, vor fi încheiate acorduri informate privind condițiile de utilizare a terenurilor aflate în proprietate privată. Pentru terenul afectat permanent, s-a încheiat un contract de suprafață cu proprietarul.

A fost elaborată o estimare preliminară a bugetului necesar pentru compensarea pierderilor de culturi și pentru arenda terenurilor. Un evaluator autorizat va fi contractat de UIP pentru a calcula valorile finale ale compensațiilor pentru fiecare persoană afectată de proiect, în vederea implementării ARAP.

ARAP a fost elaborat în conformitate cu Standardele de Mediu și Sociale ale Băncii Mondiale, în special SMS5, și va fi implementat înainte de începerea lucrărilor de construcție. Consultările publice și mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM) fac parte din aranjamentele de implementare.

¹ Se referă la strămutare economică, inclusiv afectare temporară a unor porțiuni din terenuri private

1 DESCRIEREA PROIECTULUI

1.1 Contextul proiectului

În primăvara anului 2022, Guvernul Republicii Moldova și Banca Mondială au negociat cu succes Acordul de finanțare pentru implementarea, cu sprijinul Băncii Mondiale, a Proiectului de Securitatea aprovizionării cu apă și sanitației în Moldova (SAASM). Proiectul sprijină direct angajamentul Guvernului privind realizarea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă nr. 6 și implementarea Strategiei Naționale de Alimentare cu Apă și Sanitație 2014–2028.

Acordul de finanțare a fost ratificat prin Legea nr. 169/2022, aprobată de Parlamentul Republicii Moldova, iar proiectul a devenit efectiv la data de 5 august 2022.

Durata de implementare a SAASM este de cinci ani. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) are responsabilitatea generală pentru proiect, iar Instituția Publică „Oficiul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală” (ONDRL) acționează ca Unitate de Implementare a Proiectului (UIP/PIU).

1.2 Obiectivul proiectului

Obiectivul de Dezvoltare al Proiectului este: (i) creșterea accesului la servicii de alimentare cu apă și sanitație gestionate în siguranță în zonele rurale și orașele selectate și consolidarea capacităților instituționale la nivel național și local pentru furnizarea serviciilor de alimentare cu apă și sanitație; și (ii) în cazul unei crize sau situații de urgență eligibile, asigurarea unui răspuns prompt și eficient.

1.3 Componentele proiectului

Proiectul SAASM include patru componente: (1) creșterea accesului la servicii AAS și facilități WASH; (2) consolidarea capacității instituționale; (3) managementul și coordonarea proiectului; și (4) componenta de răspuns la situații de urgență (CERC).

Componenta 1: Creșterea accesului la servicii AAS gestionate în condiții de siguranță în zonele rurale și orașele selectate. Această componentă dezvoltă infrastructuri noi de AAS și facilități WASH și reabilitează cele existente în zonele rurale și în orașe, extinzând astfel accesul și calitatea serviciilor pentru gospodării, întreprinderi și instituții publice și sprijinind reziliența la schimbările climatice. Componenta 1 sprijină adaptarea la schimbările climatice prin (a) asigurarea unei alimentări cu apă centralizate și fiabile, care să protejeze gospodăriile vulnerabile la secetă și la joasă calitatea apei; (b) îmbunătățirea sistemelor de apă uzată, a instalațiilor sanitare și a instalațiilor WASH, reducând expunerea mediului la agenți patogeni răspândiți de inundații, în special în orașele care se confruntă cu inundații frecvente; și (c) asigurarea unei proiectări rezistente la schimbările climatice a infrastructurii pentru o funcționare robustă în cazul unor fenomene meteorologice extreme.

Componenta 1 include două subcomponente:

Subcomponenta 1.1: Extinderea accesului și a calității serviciilor AAS. Această subcomponentă finanțează investiții rezistente la schimbările climatice în orașe și în zonele rurale. Aceasta include următoarele:

(a) Investiții în infrastructura de alimentare cu apă: extinderea și reabilitarea sistemelor regionale de apă pentru producția și distribuția de apă, precum și racordarea la servicii pentru APL în raioanele selectate, inclusiv pregătirea studiilor tehnice și a documentelor de management relevante, supravegherea tehnică și activități de implicare a cetățenilor. Aceasta se referă la infrastructura de alimentare cu apă în două sub-proiecte identificate preliminar și anume, extinderea sistemului regional de alimentare cu apă pentru APL din raionul Cahul și UTA Găgăuzia și un **sistem regional de alimentare cu apă cu o stație de tratare a apei de suprafață pentru APL-uri din raionul Rîșcani.**

(b) Investiții în infrastructura de canalizare și epurare a apelor uzate: extinderea și reabilitarea sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate în orașele selectate, inclusiv construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și a racordurilor pentru servicii, precum și construirea de noi stații de epurare a apelor uzate, inclusiv pregătirea studiilor tehnice și a documentelor de gestionare relevante; supravegherea tehnică și activități de implicare a cetățenilor. Aceasta se referă la două sub-proiecte în orașele Soroca și Comrat. Există zone în orașul Comrat care se confruntă cu inundații frecvente, iar orașul Soroca este, de asemenea, vulnerabil, fiind localizat direct pe malul drept al Nistrului. Proiectul sprijină evaluarea riscului de inundații și a impactului acestora la nivelul gospodăriilor și, pe lângă asigurarea unei proiectări reziliente a infrastructurii, oferă măsuri de reducere a impactului inundațiilor acolo unde este posibil.

(c) Proiect pilot pentru sanitație în gospodării casnice: localitățile rurale sau periurbane selectate, beneficiază de îmbunătățirea sistemului de sanitație în gospodării individuale în urma unei abordări bazate pe cerere, prin furnizarea de asistență tehnică, implementarea de campanii de informare și efectuarea de lucrări civile. Proiectul pilot este cofinanțat prin intermediul grantului Agenției de Dezvoltare a Austriei. Acest proiect pilot va prezenta soluții alternative de sanitație pentru localitățile mici în care sistemele centralizate de canalizare sunt nefezabile.

Subcomponenta 1.2: Îmbunătățirea facilităților ASI în instituțiile publice. Această subcomponentă finanțează lucrări, bunuri, servicii de consultanță, servicii non-consultanță și cursuri de formare/ateliere pentru a realiza instalații ASI rezistente la schimbările climatice în instituții medicale și în instituțiile de învățământ și pentru a implementa un program de comunicare și educație în domeniul igienei și de schimbare a comportamentului.

Componenta 2: Consolidarea capacității instituționale la nivel național și local pentru furnizarea de servicii AAS. Această componentă se concentrează pe capacitățile instituționale ale entităților naționale și subnaționale și ale operatorilor de AAS pentru gestionarea, planificarea, reglementarea și punerea în aplicare a reformelor, precum și pe îmbunătățirea performanțelor prestatorilor de servicii pentru o furnizare de servicii ecologice, rezistente și incluzive. La nivel național, elaborarea de planuri, politici și documente de reglementare

sprijină adaptarea la schimbările climatice prin intermediul unei planificări rezistente la schimbările climatice, iar la nivel local, îmbunătățirea performanțelor va aduce beneficii climatice prin reducerea volumului de apă ce nu aduce venituri și îmbunătățirea eficienței energetice. Componenta 2 include două subcomponente:

Subcomponenta 2.1: Consolidarea capacității instituționale la nivel național în domeniul AAS. Această subcomponentă are ca scop consolidarea funcțiilor critice de facilitare și implementare a reformei sectorului AAS, de planificare și monitorizare a investițiilor și de modernizare a sectorului, precum și de consolidare a capacităților în acest scop a subdiviziunii responsabile pentru politicile în domeniul alimentării cu apă și sanitație constituite în cadrul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR). Aceasta finanțează bunuri, servicii non-consultanță, servicii de consultanță și formare/ateliere pentru activități care consolidează capacitățile instituționale de planificare, finanțare, reglementare economică, monitorizare a performanței, dezvoltare profesională, revizuirea și elaborarea de noi politici și documente normative.

Subcomponenta 2.2: Îmbunătățirea performanțelor prestatorilor de servicii AAS. Subcomponenta 2.2 finanțează lucrări, bunuri, servicii de consultanță, servicii non-consultanță și formare profesională pentru a sprijini punerea în aplicare a unui Plan de Îmbunătățire a Performanțelor (PIP) multianual continuu și prioritar al operatorilor de servicii de AAS selectați, implicați în cadrul subcomponentei 1.1. Operatorii AAS efectuează evaluări anuale privind implementarea PIP și indicatorii cheie de performanță, inclusiv publicarea rezultatelor și runde de feedback cu clienții. Finanțarea pentru operatorii AAS selectați va fi alocată în funcție de rezultate. Investițiile și activitățile de asistență tehnică identificate în PIP-uri se bazează pe diagnosticarea utilităților și includ, dar nu se limitează la următoarele: îmbunătățirea operațiunilor tehnice și comerciale, îmbunătățirea managementului financiar (MF), managementul resurselor umane și aspecte organizatorice și strategice, inclusiv îmbunătățirea sistemelor de gestionare a activelor și a inventarelor, eficiența energetică, programe de reducere a volumelor apei necontorizate, practici de contorizare a apei și echipamente pentru a îmbunătăți rezistența la schimbările climatice, siguranța apei și continuitatea activității, precum și îmbunătățirea capacității de reacție la solicitările clienților.

Componenta 3: Gestionarea și coordonarea proiectului. Această componentă finanțează costurile operaționale, serviciile de consultanță, serviciile non-consultanță, bunurile și formarea profesională pentru a finanța costul general de gestionare a proiectului, inclusiv echipa de proiect din cadrul Unității de implementare a proiectului (UIP), consultanții de sprijin pentru implementare la nivel regional care vor fi situați în cadrul agențiilor de dezvoltare regională (ADR) și MIDR pentru implementarea standardelor de mediu și sociale. Componenta finanțează costurile de formare, inclusiv pentru consolidarea capacităților în domeniul achizițiilor, al standardelor sociale și de mediu, al consultanților specializați pe termen scurt în sprijinul implementării, al auditurilor financiare, a comunicării în cadrul proiectului și al consultărilor cu cetățenii, precum și al monitorizării și evaluării (M&E).

Componenta 4: Componenta de Intervenție în Cazuri de Urgență (CICU). Este inclusă o componentă provizorie cu sumă zero, care permite realocarea rapidă a veniturilor din credite/împrumuturi de la alte componente în timpul unei situații de urgență, în cadrul unor proceduri simplificate de achiziții și plăți. Această componentă permite Guvernului să solicite Băncii Mondiale să recategorizeze și să realoce finanțarea de la alte componente ale proiectului pentru a acoperi costurile de răspuns la situații de urgență și de redresare.

Traducere neoficială

1.4 Descrierea sub-proiectului de alimentare cu apă Cahul – Vulcănești

În urma implementării sub-proiectului, 1.742 de gospodării și un parc industrial de producție (ZEL „Vulcănești”) vor beneficia de acces la sistemul centralizat de alimentare cu apă, prin conectarea directă la rețelele de distribuție a apei. De asemenea, aproximativ 36.999 de locuitori vor putea beneficia în viitor de investițiile propuse pentru construcția conductei magistrale de transport al apei (WTM).

Traseele identificate includ:

- Traseul conductei magistrale de transport a apei potabile de la SPA-2a la SPA-5: raionul Cahul – Cahul, Crihana Veche.
- Traseul conductei magistrale de transport a apei potabile de la F-1 la F-43: raionul Cahul – Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Vladimirovca, Nicolaevca și Găvănoasa.
- Traseul de la F-15 la Platforma A (turn de apă $2 \times V = 50$ mc, $H = 18$ m) și stația de dezinfectare a apei pentru Pelinei.
- Traseul de la F-18 la Platforma B (turn de apă $V = 25$ mc, $H = 15$ m) și stația de dezinfectare a apei pentru Sătuc.
- Traseul de la F-21 la Platforma B – stația de dezinfectare a apei pentru localitatea Alexandru Ioan Cuza (Găvănoasa și Alexandru Ioan Cuza).
- Traseul de la F-28 la Platforma A (rezervor suprateran $2 \times V = 25$ mc) și stația de dezinfectare a apei pentru Vladimirovca.
- Traseul de la F-35 la Platforma B (turn de apă $2 \times V = 25$ mc, $H = 15$ m) și stația de dezinfectare a apei pentru Nicolaevca.
- Traseul de la F-38 la Platforma C (turn de apă $2 \times V = 50$ mc, $H = 15$ m) și stația de dezinfectare a apei pentru Găvănoasa.
- Traseul de la F-43 la F-1 (punct de conexiune pentru Ob. nr. 01.3/18 – Etapa 3 – sectorul Gara Vulcănești): Găvănoasa și UTA Găgăuzia – Vulcănești.
- Traseul de la F-47 la Platforma D – stația de dezinfectare a apei pentru orașul Vulcănești.
- Traseul de la F-1 (punct de conexiune Ob. nr. 01.3/18) la Platforma A (SRPA-3), apoi la Platforma B (turn de apă $2 \times V = 50$ mc, $H = 18$ m) și stația de dezinfectare.
- Rețelele de alimentare cu apă în sectorul Gara Vulcănești și conexiunea pentru FEZ „Vulcănești”.
- Traseul de la F-1 (punct de conexiune Ob. nr. 01.3/18) la F-67: UTA Găgăuzia – Vulcănești și raionul Cahul – Alexandru Ioan Cuza.
- Traseul de la Platforma F (SRPA-2) la rezervorul existent din localitatea Alexandru Ioan Cuza.

Evaluarea terenurilor afectate a fost realizată pe baza informațiilor cadastrale disponibile din sursa oficială e-Cadastru și a verificărilor pe ortoimagini.

2 SCOPUL ȘI OBIECTIVELE ARAP

Acest ARAP a fost elaborat pentru a respecta cerințele Standardului de Mediu și Social al Băncii Mondiale SMS5 și cadrul legislativ al Republicii Moldova. Scopul ARAP este de a specifica aranjamentele și măsurile necesare pentru evitarea, minimizarea sau compensarea pierderilor și a altor impacturi sociale și economice negative rezultate din implementarea proiectului. ARAP stabilește baza acordului cu părțile afectate de proiect.

ARAP definește procedurile care vor fi urmate pentru a asigura că persoanele afectate de proiect sunt consultate în mod corespunzător și că riscurile sunt identificate și comunicate PAPs, iar măsurile de atenuare sunt aplicate în conformitate cu Cadrul de Politică de Strămutare (CPS).

Acest proiect de Plan de Acțiuni pentru Strămutare Abreviat (ARAP) va fi publicat pe site-ul ONDRL. De asemenea, site-ul Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) Sud, aflate în subordinea MIDR, vor fi utilizate pentru diseminarea ARAP, cu trimitere către site-ul ONDRL. Observațiile și sugestiile părților interesate vor fi integrate în versiunea actualizată a ARAP pe parcursul implementării proiectului.

3 CADRUL NORMATIV

Prezentul capitol descrie cadrul de reglementare aplicabil achiziției de terenuri, restricțiilor privind utilizarea terenurilor și strămutării involuntare în contextul implementării sub-proiectului „Aprovizionarea cu apă Cahul – Vulcănești”. Cadrul de reglementare include atât cerințele Standardelor de Mediu și Sociale ale Băncii Mondiale, în special SMS5, cât și legislația națională relevantă a Republicii Moldova.

3.1 Standardul de Mediu și Social SMS5 al Băncii Mondiale

Standardul de Mediu și Social SMS5, Achiziția de terenuri, restricții privind utilizarea terenurilor și strămutarea involuntară – are drept obiectiv evitarea strămutării involuntare ori de câte ori este posibil. În situațiile în care strămutarea nu poate fi evitată, SMS5 prevede minimizarea impacturilor adverse sociale și economice asupra persoanelor afectate prin proiect, prin compensarea pierderilor de active la cost de înlocuire și, după caz, prin acordarea de asistență pentru restabilirea sau îmbunătățirea mijloacelor de trai și a standardului de viață.

SMS5 se aplică atât strămutării fizice, cât și strămutării economice, indiferent de statutul juridic al drepturilor de proprietate sau de utilizare a terenurilor. Standardul stabilește principiile-cheie privind eligibilitatea, consultarea părților afectate, mecanismele de soluționare a reclamațiilor, monitorizarea implementării și responsabilitățile instituționale.

3.2 Cadrul legislativ național al Republicii Moldova

Achiziția de terenuri și compensarea pierderilor în Republica Moldova sunt reglementate printr-un set de acte normative, care stabilesc regimul juridic al proprietății funciare, procedurile de expropriere pentru cauză de utilitate publică și relațiile contractuale privind utilizarea terenurilor.

Principalele acte legislative relevante pentru implementarea ARAP includ, fără a se limita la:

- Codul Funciar al Republicii Moldova nr. 828-XII din 25 decembrie 1991, cu modificările ulterioare²;
- Codul civil al Republicii Moldova, care consacră principiile inviolabilității proprietății și reparării prejudiciului;
- Legea nr. 488/1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică;
- Legea nr. 198/2003 privind arenda în agricultură;
- Legea nr. 91/2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea acestora;
- Hotărârea Guvernului nr. 1075/2007 privind consolidarea terenurilor agricole.

² A fost adoptat un nou cod: Codul funciar nr. 22 din 15 februarie 2024. Se va aplica în continuare prevederile acestui Cod acolo unde se face referire la Codul funciar.

Legislația specifică privind achiziția de terenuri include:

- Legea nr. 488 din 7 august 1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică.

Dintre actele normative menționate, **Codul Funciar nr. 828-XII din 1991**, cu modificările ulterioare, și **Legea nr. 488 din 7 august 1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică** constituie baza legală pentru achiziția de terenuri necesare realizării proiectelor de interes național și a celor de utilitate publică municipală. În mod specific, aceste reglementări prevăd opțiuni de achiziție a terenurilor aplicabile exclusiv proprietarilor legali, respectiv:

- (i) acordarea de teren în schimbul terenului;
- (ii) acordarea de compensații bazate pe prețurile de piață; și
- (iii) contestarea cuantumului compensației, cu soluționarea litigiului în instanțele de judecată.

Compatibilitatea dintre legislația Republicii Moldova și politicile Băncii Mondiale este limitată, reflectând o orientare fundamental diferită privind relația dintre stat, populație și terenuri (și alte resurse naturale). În proiectele finanțate de Banca Mondială, toate aspectele legate de achiziția de terenuri și/sau strămutare vor fi soluționate prin aplicarea standardului mai ridicat, în situațiile în care legislația națională diferă de politicile Băncii Mondiale, întrucât standardul inferior este considerat implicit îndeplinit. Cu alte cuvinte, **SMS5 completează cadrul normativ existent al Republicii Moldova, dar nu-l înlocuiește.**

Legislația națională prevede compensarea proprietarilor în cazul exproprierii sau utilizării terenurilor pentru lucrări de interes public, precum și posibilitatea încheierii de acorduri contractuale pentru utilizarea temporară a terenurilor private.

3.3 Analiza lacunelor dintre legislația națională și SMS5

Tabelul de mai jos prezintă o analiză succintă a lacunelor și diferențelor dintre legislația națională și cerințele Băncii Mondiale și detaliază modul în care aceste lacune vor fi abordate în cadrul Proiectului.

Analiza comparativă dintre cerințele SMS5 și cadrul legislativ național evidențiază anumite diferențe, în special în ceea ce privește recunoașterea strămutării economice, eligibilitatea persoanelor fără titluri legale formale asupra terenurilor, compensarea integrală la cost de înlocuire și măsurile de restabilire a mijloacelor de trai.

De asemenea, legislația națională nu prevede în mod explicit stabilirea unei date-limită (cut-off date) pentru eligibilitate, cerințele extinse de consultare publică sau mecanisme structurate de soluționare a reclamațiilor la nivel de proiect.

Pentru a acoperi aceste lacune, prezentul ARAP aplică principiile și cerințele SMS5, precum și prevederile Cadrului de Politică de Strămutare (RPF) al SAASM. În cazul oricăror

discrepanțe între legislația națională și standardele Băncii Mondiale, se va aplica cadrul normativ mai favorabil persoanelor afectate de proiect.

Traducere neoficială

Tabelul 1. Analiza lacunelor dintre legislația Republicii Moldova și cerințele privind achiziția terenurilor și strămutarea involuntară (SMS5)

Lacună	Legislația Republicii Moldova	SMS5	Abordarea lacunelor în cadrul Proiectului
Impacturi potențiale ale strămutării	Legislația Republicii Moldova nu specifică impacturile potențiale ale strămutării.	Strămutarea involuntară se referă atât la deplasarea fizică (relocarea sau pierderea adăpostului), cât și la deplasarea economică (pierderea activelor sau a accesului la active, care conduce la pierderea surselor de venit sau a altor mijloace de subsistență), ca urmare a achiziției de terenuri aferente proiectului și/sau a restricțiilor privind utilizarea terenurilor. Strămutarea este considerată involuntară atunci când persoanele sau comunitățile afectate nu au dreptul de a refuza achiziția terenurilor sau restricțiile privind utilizarea acestora, care conduc la deplasare fizică sau economică. Aceasta are loc în cazurile de: (i) expropriere legală sau restricții temporare ori permanente privind utilizarea terenurilor și (ii) acorduri negociate în care cumpărătorul poate recurge la expropriere sau poate impune restricții legale asupra utilizării terenurilor în cazul în care negocierile cu vânzătorul eșuează..	În cazul în care achiziția involuntară de terenuri, strămutarea fizică și/sau economică sunt declanșate, proiectul va elabora Planuri de Acțiuni pentru Strămutare (RAP) și/sau Planuri de Restabilire a Mijloacelor de Trai (LRP), în conformitate cu cerințele SMS5. Documentele vor fi revizuite și aprobate de Banca Mondială.
Obiectivele-cheie ale SMS5	Reglementările naționale nu tratează strămutarea ca program de dezvoltare durabilă și nu prevăd opțiuni alternative; nu sunt specificate beneficiile și oportunitățile pentru îmbunătățirea mijloacelor de trai.	<ul style="list-style-type: none"> • Evitarea strămutării și, atunci când evitarea nu este posibilă, minimizarea acesteia prin explorarea unor alternative de proiectare a proiectului. • Evitarea evacuărilor forțate. • Anticiparea și evitarea sau, atunci când evitarea nu este posibilă, minimizarea impacturilor sociale și economice negative generate de achiziția de terenuri sau de restricțiile privind 	Proiectarea infrastructurii va fi revizuită pentru a evita/minimiza strămutarea. Dacă strămutarea este inevitabilă, se vor elabora RAP/LRP conform SMS5, supuse aprobării Băncii Mondiale.

Lacună	Legislația Republicii Moldova	SMS5	Abordarea lacunelor în cadrul Proiectului
		<p>utilizarea terenurilor prin: (i) acordarea de compensații pentru pierderea activelor la cost de înlocuire și (ii) asigurarea implementării activităților de strămutare cu o informare adecvată, consultare și participare informată a persoanelor afectate.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea sau restabilirea mijloacelor de subzistență și a nivelului de trai al persoanelor strămutate. • Îmbunătățirea condițiilor de trai ale persoanelor strămutate fizic prin asigurarea unei locuințe adecvate, cu securitatea dreptului de posesie, în amplasamentele de relocare. 	
<p>Instrumente pentru strămutare involuntară</p>	<p>Legislația nu prevede elaborarea instrumentelor precum RPF, RAP, LRP sau LRPF.</p>	<p>În cazul în care natura exactă sau amploarea achiziției de terenuri ori a restricțiilor privind utilizarea terenurilor aferente unui proiect, cu potențial de a genera strămutare fizică și/sau economică, nu este cunoscută din cauza stadiului de dezvoltare al proiectului, beneficiarul va elabora un Cadru de Strămutare și/sau de Restabilire a Mijloacelor de Subzistență, care va descrie principiile generale compatibile cu SMS5.</p> <p>În cazul strămutării fizice, beneficiarul va elabora un Plan de Acțiune pentru Strămutare (RAP) care va acoperi, cel puțin, cerințele aplicabile ale SMS5, indiferent de numărul persoanelor afectate.</p>	<p>Proiectul va elabora RPF, RAP și/sau LRP conform SMS5; documentele vor fi revizuite și aprobate de Banca Mondială.</p>

Lacună	Legislația Republicii Moldova	SMS5	Abordarea lacunelor în cadrul Proiectului
		În cazul proiectelor care implică exclusiv strămutare economică, beneficiarul va elabora un Plan de Restabilire a Mijloacelor de Subzistență, pentru a compensa persoanele și/sau comunitățile afectate și pentru a oferi alte forme de asistență care să îndeplinească obiectivele SMS5.	
<i>Categorii diferite de strămutare (fizică/economică)</i>	Achiziția de terenuri este reglementată de Legea exproprierii și Codul funciar, aplicabile preponderent strămutării fizice.	SMS5 recunoaște atât strămutarea fizică, cât și cea economică; ambele pot apărea simultan. Achiziția de terenuri aferentă proiectului și/sau restricțiile privind utilizarea terenurilor pot conduce atât la strămutarea fizică a persoanelor, cât și la strămutarea economică a acestora. În consecință, cerințele SMS5 referitoare la strămutarea fizică și la strămutarea economică pot fi aplicabile simultan.	SMS5 va fi aplicat pe întreg ciclul proiectului, pentru a aborda toate tipurile de impact.
<i>Persoane strămutate fără drepturi legale</i>	Legislația nu recunoaște persoanele fără titluri legale; compensarea este limitată la proprietari/locatari legali. Codul funciar acoperă exclusiv drepturile proprietarilor de terenuri, ale utilizatorilor de teren (arendași legali) și ale entităților economice care dețin drepturi legale asupra terenurilor și altor bunuri. Prin urmare, acesta exclude	Sunt recunoscute trei categorii: (i) cu drepturi legale; (ii) cu pretenții recunoscute/recognoscibile; (iii) fără drepturi legale. Recensământul stabilește statutul.	RPF/RAP/LRP vor prevedea aranjamente de compensare și asistență pentru persoanele fără drepturi legale, conform SMS5.

ARAP - Sub-proiectului de alimentare cu apă Cahul – Vulcănești

Lacună	Legislația Republicii Moldova	SMS5	Abordarea lacunelor în cadrul Proiectului
	acordarea de compensații populațiilor care nu dețin o formă de titlu legal.		
Restabilirea mijloacelor de trai	Nu există prevederi specifice.	Persoanele afectate vor primi oportunități de a îmbunătăți sau cel puțin de a restabili veniturile și standardele de trai.	RAP/LRP vor include măsuri de restabilire a mijloacelor de trai pentru PAPs conform SMS5.
Costul de înlocuire	Nu există prevederi detaliate, diferențiate pe tipuri de active.	Anticiparea și evitarea sau, atunci când evitarea nu este posibilă, minimizarea impacturilor sociale și economice negative generate de achiziția de terenuri sau de restricțiile privind utilizarea terenurilor prin: (i) acordarea de compensații pentru pierderea activelor la cost de înlocuire și (ii) asigurarea implementării activităților de strămutare cu o informare adecvată, consultare și participare informată a persoanelor afectate..	RPF/RAP/LRP vor prevedea compensarea costurilor de înlocuire conform SMS5.
Participarea informată a PAP	Bază legală limitată pentru informare și consultare privind terenurile afectate Cu toate acestea, există o serie de reglementări existente și convenții internaționale, la care Republica Moldova este parte, oferă un temel pentru elaborarea unor reglementări specifice privind participarea publicului și procesele de consultare în contextul strămutării.	Este important ca persoanele sau grupurile dezavantajate ori vulnerabile afectate să aibă posibilitatea de a-și exprima opiniile în procesele de consultare și planificare. Acest lucru poate presupune eforturi suplimentare pentru a include persoanele care sunt mai vulnerabile la dificultăți ca urmare a strămutării fizice sau economice.	Proiectul va disemina informații și va organiza consultări semnificative pe tot ciclul proiectului. O atenție deosebită va fi acordată grupurilor vulnerabile sau expuse riscului, pentru a le asculta preocupările și pentru a planifica activitățile de strămutare astfel încât să fie atenuate impacturile adverse asupra acestor grupuri, în special, și asupra comunității, în ansamblu.

Lacună	Legislația Republicii Moldova	SMS5	Abordarea lacunelor în cadrul Proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> • Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la procesul decizional și accesul la justiție în domeniul mediului (Aarhus, 1998); • Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000. 		
Mecanism de soluționare a reclamațiilor (GRM)	<p>Bază juridică limitată pentru instituirea unui mecanism de soluționare a plângerilor în conformitate cu cerințele SMS.</p> <p>Cu toate acestea, o serie de reglementări existente oferă un temei pentru examinarea și soluționarea plângerilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Codul administrativ nr. 116 din 19.07.2018. 	<p>Beneficiarul a instituit un mecanism de soluționare a plângerilor, încă dintr-o etapă incipientă a dezvoltării proiectului. Acesta va permite beneficiarului să recepționeze și să abordeze în timp util preocupările specifice legate de compensații și relocare, ridicate de persoanele strămutate sau de membrii comunităților gazdă, inclusiv printr-un mecanism de recurs conceput pentru soluționarea imparțială a disputelor.</p>	<p>Proiectul a instituit un mecanism de soluționare a plângerilor, în conformitate cu standardele Băncii Mondiale, încă dintr-o etapă incipientă a fazei de dezvoltare a proiectului, aceasta va fi adaptat pentru RAP.</p>
Preferința pentru acorduri negociate	<p>Bază juridică limitată pentru acordarea preferinței acordurilor negociate</p>	<p>Pentru a contribui la evitarea exproprierii și la eliminarea necesității de a utiliza autoritatea guvernamentală pentru a impune relocarea, beneficiarii sunt încurajați să recurgă la acorduri negociate care îndeplinesc cerințele prezentului Standard de Performanță, chiar și în situațiile</p>	<p>RAP/LRP elaborat în cadrul proiectului va lua în considerare și vor crea cadrul necesar pentru încheierea acordurilor negociate. Proiectul va promova preferința pentru soluțiile negociate și va stabili o metodologie adecvată în acest sens.</p>

Lacună	Legislația Republicii Moldova	SMS5	Abordarea lacunelor în cadrul Proiectului
		în care dispun de mijloace legale pentru a achiziționa terenuri fără consimțământul vânzătorului.	
Minimizarea strămutării	Legislația Republicii Moldova nu prevede dispoziții privind minimizarea strămutării.	Evitarea și minimizarea strămutării prin alternative de proiectare.	Proiectul de execuție va fi revizuit și analizat pentru a evalua dacă există posibilități de îmbunătățire în vederea evitării strămutării involuntare. În cazul în care se va constata că strămutarea este inevitabilă, proiectul va elabora Planuri de Acțiune pentru Strămutare (RAP) și/sau Planuri de Restabilire a Mijloacelor de Subzistență (LRP), în conformitate cu cerințele și standardele SMS5. Aceste documente vor fi revizuite și aprobate de Banca Mondială.
Date de referință și Data-limită (cut-off date)	Legislația Republicii Moldova nu prevede dispoziții privind stabilirea datei-limită privind eligibilitatea (cut-off date).	În lipsa procedurilor stabilite de autoritățile publice gazdă, beneficiarul proiectului va stabili o dată-limită (cut-off date) pentru eligibilitate. Informațiile privind data-limită vor fi documentate corespunzător și diseminate pe întreg teritoriul de implementare al proiectului.	Proiectul va stabili o dată-limită (cut-off date) pentru eligibilitate. Stabilirea datei-limită va fi documentată și diseminată în zona de implementare a proiectului prin activități informative, afișe publice, anunțuri în mass-media și pe rețelele de socializare.
Preferința pentru compensarea în natură față de compensarea în numerar	Deși legislația Republicii Moldova privind exproprierea prevede posibilitatea compensării în natură (schimb de terenuri), nu există prevederi care să instituie preferința pentru	În situațiile în care mijloacele de trai ale persoanelor strămutate sunt bazate pe teren sau în care terenurile sunt deținute în proprietate colectivă, beneficiarul proiectului va oferi, acolo unde este fezabil, compensare în natură sub formă de teren pentru teren.	Proiectul va promova cu prioritate compensarea în natură, în special în cazurile în care activele grupurilor vulnerabile sau expuse riscului vor fi afectate.

Lacună	Legislația Republicii Moldova	SMS5	Abordarea lacunelor în cadrul Proiectului
	compensarea în natură în detrimentul compensării în numerar.		
Compensarea pentru pierderea activităților economice și a fluxurilor de venit	Legislația Republicii Moldova nu prevede dispoziții privind compensarea pierderii activităților economice și a pierderii fluxurilor de venit.	În cazul proiectelor care afectează mijloacele de trai sau generarea de venituri, planul Împrumutatului va include măsuri care să permită persoanelor afectate să își îmbunătățească sau, cel puțin, să își restabilească veniturile ori mijloacele de trai. Persoanelor strămutate economic li se vor oferi oportunități de a-și îmbunătăți sau, cel puțin, de a-și restabili capacitatea de obținere a veniturilor, nivelurile de producție și standardele de viață.	Proiectul va elabora Planuri de Acțiuni pentru Strămutare (RAP) și/sau Planuri de Restabilire a Mijloacelor de Trai (LRP), care vor include măsuri de restabilire a mijloacelor de trai pentru persoanele afectate, în conformitate cu prevederile SMS5.
Indemnizații și suport pe perioada de tranziție	Legislația Republicii Moldova nu prevede dispoziții care să permită acordarea de suport și indemnizații pe perioada de tranziție.	Suportul pe perioada de tranziție va fi acordat, după caz, tuturor persoanelor strămutate economic, pe baza unei estimări rezonabile a timpului necesar pentru restabilirea capacității de obținere a veniturilor, a nivelurilor de producție și a standardelor de viață.	Proiectul va elabora Planul de Acțiuni pentru Strămutare (RAP) și/sau Planul de Restabilire a Mijloacelor de Trai (LRP) care vor prevedea aranjamente speciale de compensare și suport pe perioada de tranziție, inclusiv indemnizații de relocare, măsuri de restabilire a veniturilor, formare profesională etc.
Măsuri pentru populația cea mai vulnerabilă	Legislația Republicii Moldova nu prevede dispoziții care să permită acordarea de asistență suplimentară grupurilor vulnerabile în cadrul activităților de strămutare.	Planul de strămutare prevede acordarea de asistență tranzitorie pentru relocare persoanelor strămutate fizic. Această asistență poate include transport, hrană, adăpost și servicii sociale, acordate persoanelor afectate pe durata relocării către noua locație.	Planul de Acțiuni pentru Strămutare (RAP) și/sau Planul de Restabilire a Mijloacelor de Trai (LRP) elaborate în cadrul proiectului vor include prevederi speciale și aranjamente de compensare pentru grupurile

Lacună	Legislația Republicii Moldova	SMS5	Abordarea lacunelor în cadrul Proiectului
		<p>Pot fi necesare măsuri suplimentare pentru grupurile vulnerabile în timpul relocării fizice, în special pentru femeile însărcinate, copii, vârstnici și persoanele cu dizabilități.</p> <p>Asistența poate include, de asemenea, indemnizații bănești menite să compenseze persoanele afectate pentru inconveniențele asociate procesului de strămutare și să acopere cheltuielile aferente relocării într-o nouă locație, cum ar fi costurile de mutare și pierderea zilelor de muncă.</p>	<p>vulnerabile sau expuse riscului. Acestea pot fi adaptate sub forma unor pachete suplimentare de compensare sau a unor măsuri speciale de suport.</p>

4 IMPACTURI ALE STRĂMUTĂRII ȘI MĂSURI DE ATENUARE

4.1 Terenuri potențial afectate

Conform Raportului de Screening privind Strămutarea, realizat în cadrul revizuirii și actualizării documentației tehnice de proiectare detaliată pentru implementarea subproiectului Cahul, au fost identificate **1 teren afectat permanent și 139 terenuri afectate temporar**.

4.1.1 Terenuri afectate permanent

O porțiune a traseului rețelei de distribuție a apei potabile traversează satul Vladimirovca, intersectând un teren aflat în proprietate privată cu numărul cadastral 9417210.082 (tip de proprietate: privată; destinația terenului: pentru construcții; suprafața totală a terenului – 0,49 ha; suprafața de teren necesară a fi achiziționată – 489 m², respectiv 0,049 ha, ceea ce reprezintă 10% din suprafața totală a terenului), după cum este ilustrat în figura 1 de mai jos. Traseul nu poate fi deviat pentru a evita impactul de afectare permanentă a terenului, întrucât această porțiune a proiectului de trasare a conductei asigură închiderea în inel a rețelei din localitate, necesară pentru funcționarea corespunzătoare a întregului sistem de alimentare cu apă din satul Vladimirovca. Un alt motiv pentru menținerea traseului proiectat neschimbat îl constituie existența a trei terenuri private – cu numerele cadastrale 9417210.076, 9417210.077 și 9417210.080 – care se învecinează direct cu terenul vizat; prin urmare, nu se justifică afectarea permanentă a trei terenuri în schimbul a unuia singur.

Figura 1. Terenul afectat permanent (9417210.082, proprietate privată în comuna Găvănoasa, satul Vladimirovca)

Sursa: în stânga - "FLUXPROIECT" S.R.L.; în dreapta - <https://www.cadastru.md/ecadastru/f?p=100:1:2976123225559951>)

A avut loc o discuție între Primarul comunei Găvănoasa și proprietarul terenului (satul Vladimirovca, comuna Găvănoasa) privind instituirea dreptului de suprafață asupra unei părți din terenul său aflat în proprietate privată (număr cadastral 9417210.082). Conform informațiilor furnizate de Primarul comunei Găvănoasa, proprietarul terenului și-a exprimat disponibilitatea de a oferi cu titlu de gratuitate terenul pentru realizarea lucrărilor de construcție și pentru instalarea și utilizarea conductelor, fiind totodată informat cu privire la necesitatea accesului ulterior al echipelor de întreținere și reparații a apeductului pe terenul vizat.

În data de 1 octombrie 2025 a fost semnat contractul de instituire a dreptului de suprafață între APL Găvănoasa și proprietarul terenului, pentru porțiunea de teren afectată.

4.1.2 Terenuri afectate temporar

Lucrările de construcție-montaj ale conductei magistrale de transport a apei (WTM) vor necesita un anumit spațiu (servitute) pe ambele părți ale șanțului cu lățimea de 1,40 m, care urmează a fi excavat pentru instalarea a două conducte WTM paralele. Servitutea este necesară pentru manevrarea camioanelor și a excavatorului, depozitarea temporară a echipamentelor și materialelor, precum și pentru depozitarea pământului excavat, respectiv a stratului fertil depozitat separat pe o parte a șanțului, iar restul materialului excavat pe cealaltă parte a șanțului. Așa cum a fost menționat anterior, în 139 de cazuri această servitute va suprapune terenuri aflate în proprietate privată (a se vedea Tabelul 2).

Astfel, pentru a minimiza numărul terenurilor private afectate și a reduce riscurile sociale asociate, sunt propuse două alternative:

- APL vor încheia acorduri cu proprietarii de terenuri privind dreptul de trecere, pentru perioada necesară efectuării lucrărilor de excavare și depozitare a solului, montării conductelor, precum și astupării și refacerii șanțurilor.
- Evacuarea solului excavat de pe amplasament, către o zonă de depozitare a materialului excavat stabilită în prealabil și propusă de APL.

Aceste alternative prezintă următoarele avantaje și dezavantaje:

Alternativa 1. Obținerea consimțământului proprietarilor de terenuri private (Acordul privind utilizarea temporară a terenului/terenurilor este prezentat în Anexa 4) va necesita timp, însă reprezintă soluția cea mai puțin costisitoare. În același timp, este probabil ca unii proprietari să se afle în afara țării, iar obținerea consimțământului acestora pentru dreptul de trecere poate fi complicată sau chiar imposibilă.

Solicitarea privind acordul proprietarilor privați este prevăzută pentru perioada 2024–2026, perioadă care corespunde intervalului estimat pentru executarea lucrărilor de excavare și depozitare a solului, precum și pentru astuparea și refacerea șanțurilor în zonele respective.

Informațiile necesare privind terenurile care vor fi afectate temporar, pentru care APL vizate au solicitat și au obținut acordurile de drept de trecere din partea proprietarilor de terenuri private, sunt prezentate în documentația aferentă.

Alternativa 2. Conform estimărilor proiectanților, evacuarea solului excavat de pe amplasament va majora costurile lucrărilor pe sectoarele vizate cu aproximativ 40%, ca urmare a costurilor de transport. APL implicate vor fi obligate să identifice și să aprobe terenuri publice disponibile pentru depozitarea temporară a solului excavat, până la începerea etapei de umplere și refacere a șanțurilor.

Tabelul 2. Terenuri afectate temporar, pe localități

No.	Localitatea	Nr. terenuri afectate
1.	Total	139
2.	Crihana Veche	16
3.	Lebedenco	1
4.	Pelinei	6
5.	Găvănoasa	22
6.	Alexandru Ioan Cuza	44
7.	Vulcănești	50

4.2 Alte gospodării și/sau activități economice potențial afectate

A fost efectuată o examinare suplimentară a desenelor de proiect, precum și o examinare în teren, în scopul identificării eventualelor probleme suplimentare neanticipate, care ar putea necesita achiziția de terenuri sau în situațiile în care active, altele decât terenurile, ar putea fi afectate direct (fizic) și ar putea genera impacturi economice și sociale asupra populației pe durata lucrărilor și după finalizarea construcției.

În cadrul acestei vizite în teren au fost identificate câteva cazuri cu potențial de risc:

În satul Pelinei: lucrările de săpătură ar putea necesita înlocuirea (demolarea) unei construcții auxiliare (a se vedea Figura 2 de mai jos). Cazul va fi analizat în detaliu împreună cu proiectantul, proprietarul terenului și reprezentantul administrației publice locale, în vederea identificării unei soluții care să evite demolarea construcției (chiar dacă, aparent, construcția este edificată ilegal pe teren public³).

³ Potrivit inginerilor companiei Tehno Consulting and Design SRL, există două soluții pentru această situație, care ar putea satisface interesele tuturor părților implicate:

1. Ocolirea construcției; sau
2. Pozarea conductelor într-un tunel forat orizontal sub construcție.

Figura 2. Depozit situat pe strada Câmpilor, în satul Pelinei (17362040163), supus unei posibile demolări, întrucât împiedică accesul viitor la conductele rețelei de distribuție

Vulcănești, în afara intravilanului: un alt caz care implică posibila înlăturare a unor elemente de infrastructură îl reprezintă gardul din sârmă ghimpată, cu o lungime de peste 650 m, instalat pe teren public de-a lungul plantației viticole care se învecinează cu terenurile private aflate în proprietatea Vinia Traian SA, cu numerele cadastrale 9603301.017, 9603301.031, 9603301.032, 9603301.033, 9603301.034, 9603301.035, 9603301.036 și 9603301.037 (a se vedea Figura 3).

Terenurile menționate mai sus (de la 9603301.017 la 9603301.037) au fost identificate de către inginerii proiectanți ai companiei Flux Project SRL ca fiind afectate temporar de lucrări. Proiectanții nu au menționat în raportul lor faptul că gardul ar putea constitui un obstacol pentru executarea lucrărilor și, de asemenea, nu au indicat existența vreunui gard în zona vizată.

Specialiștii de mediu și social ai UIP, autorii prezentului raport, consideră însă că acest „caz al gardului” a fost omis de către proiectanți și că acesta trebuie reanalizat, în vederea formulării unei concluzii finale, care urmează a fi stabilită în comun de către proiectant, specialiștii pe mediu și social, Vinia Traian SA și autoritățile publice locale competente.

Figura 3. Gardul din sârmă de-a lungul terenurilor aflate în proprietatea Vinia Traian SA. Marcajele albe indică lungimea gardului (aproximativ 670 de metri)

4.3 Măsurile pentru atenuarea potențialelor impacturi ale proiectului

În conformitate cu cerințele SMS5, cu principiile generale privind strămutarea, precum și cu Cadrul de Politică de Strămutare (RPF), au fost deja întreprinse următoarele măsuri pentru a atenua impacturile asociate:

- Termenii de Referință (TOR) pentru actualizarea documentației de proiectare a subproiectului Cahul–Vulcănești includ cerința de a reanaliza integral traseul conductei magistrale de transport a apei (peste 50 km), în vederea evitării, pe cât posibil, a oricărei suprapuneri cu terenuri aflate în proprietate privată sau a afectării, temporare ori permanente, directe sau indirecte, a altor active private.
- În urma verificării desenelor și schemelor de proiect, proiectantul – FLUX Project Ltd – a modificat anumite segmente ale traseului conductei magistrale, reducând numărul terenurilor afectate la 139 de terenuri afectate temporar și un singur teren afectat permanent.
- De asemenea, la solicitarea UIP, traseul conductei magistrale Cahul–Vulcănești–Alexandru Ioan Cuza a fost evaluat de Agenția Națională de Arheologie, fiind luată decizia de redirecționare a traseului. Modificările de traseu propuse de proiectant vor exclude potențialele deteriorări pe care lucrările le-ar putea cauza vestigiilor arheologice situate în situl „Valul lui Traian” (vezi Figura 4).

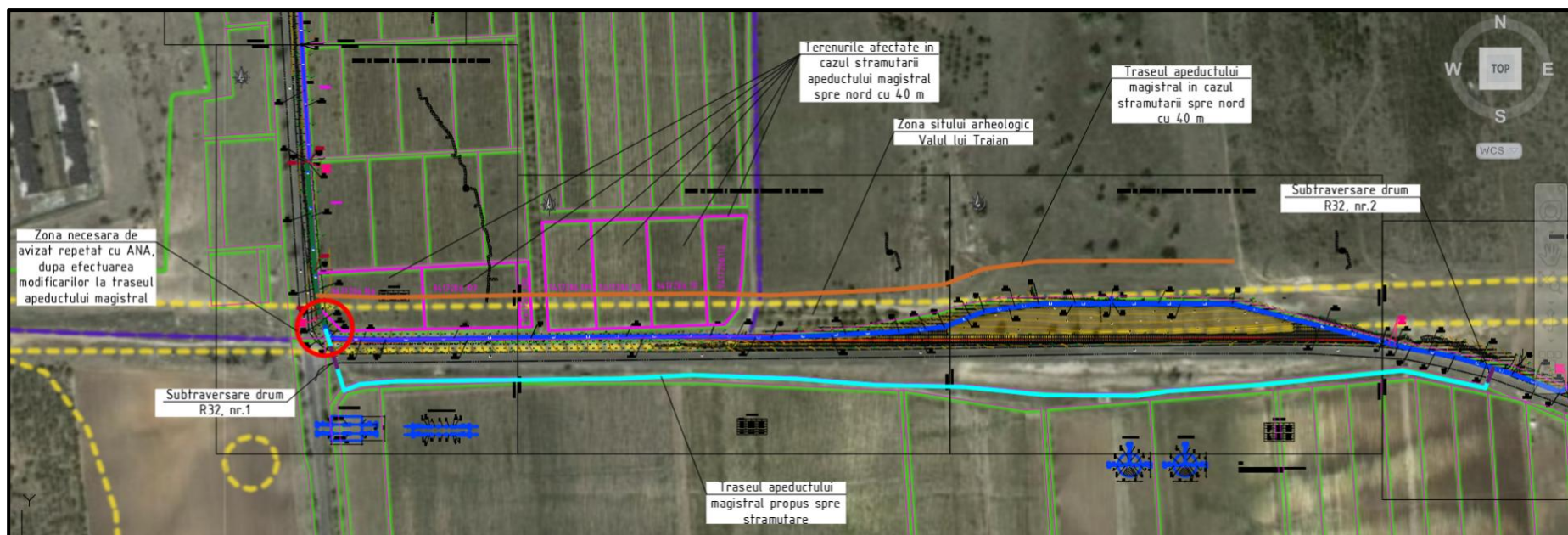

Figura 4. Soluția inginerescă propusă pentru evitarea impactului asupra sitului arheologic „Valul lui Traian”

Legendă:

	Prima variantă de traseu alternativ propusă pentru ocolirea sitului „Valul lui Traian” a fost respinsă, deoarece ar afecta permanent șase terenuri aflate în proprietate privată.
	Traseul proiectat.
	A doua variantă de traseu alternativ. Acceptată de Agenția Națională de Arheologie.
	Terenul supus cercetărilor arheologice.

Activitățile suplimentare pentru atenuarea posibilelor impacturi, se referă în principal la:

- Elaborarea listei finale a persoanelor afectate de proiect (PAP) și stabilirea, de comun acord, a metodei de compensare care urmează a fi aplicată.
- Identificarea atentă a gradului de vulnerabilitate al fiecărui PAP și acordarea unei atenții deosebite persoanelor afectate vulnerabile.
- Semnarea acordurilor cu proprietarii terenurilor, fie pe baza consimțământului informat al acestora pentru acordarea dreptului de trecere solicitat fără solicitarea de compensații, fie prin compensarea acestora pentru chiria terenului și/sau pentru pierderea recoltei cauzată de lucrările de construcție ori pentru pierderile generate de imposibilitatea plantării.
- Documentele din pachetul RFP – Termenii de Referință (TOR), Specificațiile Tehnice, aferente documentației de proiectare detaliată etc. – vor include referințe relevante la politica SMS5, pentru a asigura că acest aspect nu este omis atât în etapa de proiectare, cât și în faza de execuție a lucrărilor.
- Asigurarea instruirii și oferirea unor instrucțiuni clare membrilor Comitetului Local pentru Apă și Sanație (CLAS) privind implicarea acestora în aspectele legate de strămutare, inclusiv monitorizarea, în numele comunității beneficiare, a desfășurării lucrărilor, în vederea medierii pro-active (și nu reactive) a eventualelor neînțelegeri dintre proprietari și Antreprenor cu privire la respectarea acordurilor privind dreptul de trecere stabilit.

5 METODOLOGIA DE EVALUARE A TERENURILOR AFECTATE

Pierderea permanentă a terenurilor va fi compensată fie la valoarea de piață curentă, la care se vor adăuga costurile de tranzacție, fie la valoarea normativă a terenului calculată conform legislației Republicii Moldova, luându-se în considerare valoarea cea mai mare dintre acestea.

În Republica Moldova sunt utilizate trei metode pentru determinarea valorii de piață a terenurilor și bunurilor imobile⁴:

1. Metoda costurilor se bazează pe estimarea valorii de piață a obiectului evaluării, incluzând toate cheltuielile necesare pentru crearea acestuia până la starea actuală sau pentru restabilirea calităților sale de utilizare.
2. Metoda comparației vânzărilor presupune estimarea valorii de piață a bunului economic pe baza analizei comparative a bunurilor similare vândute recent, cu ajustarea prețurilor de vânzare pentru a ține cont de diferențele dintre aceste bunuri și obiectul evaluării.
3. Metoda venitului se bazează pe analiza informațiilor privind veniturile și cheltuielile aferente obiectului evaluării și permite determinarea valorii bunului afectat pe baza venitului operațional net care poate fi generat de acest activ în viitor.

Pentru determinarea valorii de înlocuire a construcțiilor și bunurilor imobile, proiectul va utiliza metoda costurilor, în cadrul căreia deprecierea activelor nu va fi luată în considerare, iar valoarea rezultată va fi majorată cu costurile de tranzacție (taxe notariale, taxe pentru servicii cadastrale, taxe de înregistrare a dreptului de proprietate etc.).

Pentru terenuri, metodologia de evaluare cea mai adecvată va fi metoda venitului, susținută de celelalte două metode, în vederea determinării valorii de piață, la care se vor adăuga costurile de tranzacție (taxe notariale, taxe pentru servicii cadastrale, taxe de înregistrare a dreptului de proprietate etc.). Valoarea astfel obținută va fi comparată cu valoarea normativă a terenului (a se vedea mai jos), iar pentru compensare va fi luată în considerare valoarea cea mai mare dintre acestea.

Valoarea normativă a terenului reprezintă un indicator de estimare a valorii terenului, echivalent cu potențialul său natural și economic, exprimat în moneda națională, și este determinată în conformitate cu Legea nr. 1308-XIII din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de cumpărare și vânzare a terenurilor.

Tarifele pentru calcularea prețului normativ al terenului sunt stabilite pentru o unitate convențională (ari/hectar), pe baza indicilor cadastrali (cantitativi și calitativi) enumerați în anexa la legea menționată anterior și sunt indexate în funcție de rata inflației de către Parlament, la propunerea Guvernului.

⁴ art. 6 din Legea privind activitatea de evaluare nr. 989 din 18.04.2012

Prețul normativ al terenurilor agricole, al terenurilor aferente gospodăriilor și al terenurilor ocupate de livezi se calculează în funcție de suprafața terenului, fertilitatea solului exprimată în grade și tarifele indicate în anexa la Legea privind prețul normativ și modul de cumpărare și vânzare a terenurilor. În cazul în care nu au fost efectuate studii suplimentare ale solului, gradul de fertilitate a solului va fi considerat gradul mediu de fertilitate al solului din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Achiziția terenurilor și acordarea compensațiilor vor fi reglementate de actele normative naționale, care urmează a fi elaborate și aprobate la nivel de Guvern.

5.1 Compensații pentru pierderea culturilor anuale

Compensația financiară pentru pierderea culturilor anuale va fi determinată conform formulei de mai jos:

$V=A \times P \times AP/10$; unde:

A – Suprafața terenului, ha;

P – Producția medie în ultimii 5 ani, chintale/ha;

AP – Valoarea medie a producției agricole în ultimii 5 ani, MDL/tonă.

Evaluarea se va realiza separat pentru fiecare cultură, obținându-se astfel venitul mediu anual. Majoritatea pierderilor pentru fiecare cultură afectată vor fi temporare. Fermierilor li se vor oferi consultări privind drepturile lor, în conformitate cu metodele de calcul al compensațiilor descrise mai sus.

Pentru stabilirea cuantumului compensației în cazul achiziției temporare sau permanente de terenuri, se vor lua în considerare următoarele informații:

- Structura suprafețelor însămânțate;
- Prețurile curente de piață ale culturilor;
- Producția obținută din culturile agricole în ultimii cinci ani;
- Cheltuielile aferente obținerii producției agricole.

Compensația pentru pierderea culturilor anuale va fi acordată persoanelor afectate de proiect (PAP) în cazul în care culturile anuale sunt afectate fie prin îndepărtare directă, fie prin imposibilitatea efectuării lucrărilor de plantare (de exemplu, atunci când restul câmpului este deja cultivat la momentul desfășurării lucrărilor de construcție).

5.2 Compensații pentru pierderea culturilor perene

Compensația pentru pierderea plantațiilor perene va fi calculată la costul total de înlocuire. Compensația include valoarea recoltelor pierdute și costurile de restabilire a plantației. Prin urmare, calculul compensației pentru livezile afectate va lua în considerare costurile directe și

indirecte aferente pregătirii solului, restabilirii plantației până la revenirea acesteia la starea anterioară, precum și pierderea recoltelor până plantația va avea rod.

Volumul investițiilor de capital necesare pentru înființarea livezilor până la perioada de rodire (costurile de recuperare a plantației), precum și informațiile privind prețurile de piață și recolta medie la 1 ha vor fi stabilite pe baza evaluărilor efectuate de expertul evaluator.

Calcularea compensațiilor pentru pierderea culturilor perene se bazează pe costul de înlocuire.

Aceasta se realizează conform următoarei formule:

Tc = **(Pm x Pr x Ac x Nc) + (Rc x Nc)**, unde

Tc – Compensația totală pentru pierderea culturilor perene (Lei)

Pm – Producția medie comercializată (kg/pom)

Pr – Prețul mediu angro (lei/kg)

Ac – Numărul de ani necesari pentru recuperarea recoltei pierdute (ani)

Rc – Costuri de recuperare (lei/pom), reprezentând costurile de pregătire a terenului plus costul materialului săditor (puietului).

Nc – Numărul de arbori afectați.

Arborii forestieri vor fi compensați la valoarea de piață a masei lemnoase.

6 ARANJAMENTE INSTITUȚIONALE

6.1 Roluri și responsabilități specifice ale instituțiilor-cheie

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) va avea responsabilitatea generală pentru Proiect, în calitate de Entitate de Implementare a Proiectului (EIP). În colaborare cu structurile operaționale din cadrul MIDR, s-a convenit ca implementarea proiectului să fie asigurată de Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP). UIP este responsabilă de managementul și raportarea proiectului, achiziții și management financiar, precum și de asigurarea conformității cu Standardele de Mediu și Sociale (SMS) ale BM.

UIP va asigura supravegherea generală a tuturor activităților aferente ARAP, inclusiv elaborarea, implementarea și monitorizarea acestora, în colaborare cu MIDR și Agențiile de Dezvoltare Regionale (ADR). De asemenea, UIP va coordona cu diverse instituții pentru a asigura un proces eficient, fluent și realizat la timp de achiziție a terenurilor și de compensare a persoanelor afectate de proiect (PAP).

Consiliile Locale (CL) (inclusiv **Secretarii Consiliilor Locale**) și **Primarii**. Consiliile Locale sunt autoritățile responsabile de autonomia locală, în calitate de organe decizionale, iar Primarul îndeplinește rolul de autoritate executivă. Pe lângă Consiliile Locale de la nivelul municipiilor și comunelor, vor fi implicate și Consiliile Raionale, la nivel de raion. Activele care urmează a fi dezvoltate în cadrul proiectului vor fi transmise în evidența contabilă (patrimoniul) Consiliilor Locale sau a Consiliilor Raionale (de exemplu, în cazul activelor inter municipale/intercomunale, precum conductele magistrale). Consiliile Locale și/sau Consiliile Raionale sunt așteptate să delege managementul, operarea și întreținerea acestor active către un operator de servicii de alimentare cu apă și sanitație (WSS) capabil, licențiat de autoritatea națională de reglementare în domeniul AAS.

Specialist privind strămutarea (consultant) poate fi angajat și va oferi asistență în procesul de achiziție a terenurilor și de planificare a strămutării, implementare, monitorizare internă și evaluare, precum și în instruirea instituțiilor și a autorităților publice locale privind cerințele SMS5.

Notarii publici. Notarii publici vor fi responsabili de autentificarea contractelor de achiziție a bunurilor imobile, autentificarea procurilor, eliberarea titlurilor de proprietate, certificatelor de arendă, certificatelor de moștenitor sau a altor documente necesare pentru desfășurarea activităților de strămutare.

Companiile de evaluare, licențiate în conformitate cu reglementările privind licențierea anumitor activități, vor fi angajate, dacă va fi considerat necesar, pentru evaluarea activelor afectate.

7 BUGET ȘI ARANJAMENTE FINANCIARE

Această secțiune prezintă o estimare a costurilor aferente strămutării, inclusiv o alocare pentru situații neprevăzute. De asemenea, stabilește responsabilitatea financiară pentru îndeplinirea angajamentelor privind strămutarea și descrie aranjamentele privind fluxul de finanțare.

La această etapă, proiectul nu a înregistrat cheltuieli aferente strămutării și nu sunt prevăzute alte achiziții de terenuri sau compensații pentru activele afectate până la bugetarea fondurilor destinate compensațiilor și includerea acestora ca linie bugetară separată în Bugetul de Stat pentru a doua jumătate a anului financiar 2024. În acest context, au fost calculate opțiunile care urmează a fi aplicate de către proiect în ceea ce privește compensarea culturilor persoanelor afectate de proiect (PAP), în vederea atenuării pierderilor.

Resursele financiare necesare pentru compensarea pierderilor (suma estimată) au fost calculate pe baza a trei elemente-cheie:

- (i) pierderea culturilor anuale;
- (ii) pierderea plantațiilor perene și a recoltelor; și
- (iii) costurile aferente arendării terenurilor.

și următoarele condiții:

- Cele mai ridicate prețuri de piață pentru 5 culturi de bază pentru anul 2024, utilizate în formulele de calcul, au fost selectate din surse oficiale (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare)⁵.
- Nu sunt anticipate pierderi ale recoltelor perene – proiectantul prevede doar utilizarea temporară a unor fâșii înguste de teren din livezi, grădini și vii (fără afectarea plantațiilor propriu-zise).
- Costul arendării terenurilor agricole va fi adăugat la quantumul compensației calculate pentru culturile anuale. Întrucât nu se preconizează afectarea plantațiilor perene, compensația pentru PAP care dețin terenuri cu culturi perene va consta exclusiv în plata chiriei pentru teren.
- Nu au fost identificate date oficiale privind prețul de arendare pentru 1 (un) ha/an de teren agricol. Datele privind nivelul chiriei au fost colectate de la fermieri, specialiști din domeniul agricol, precum și de la personalul primăriilor din raionul Cahul și au fost utilizate pentru efectuarea calculelor.

În plus:

- Datele prezentate în acest raport au caracter estimativ.
- Sumele finale vor fi calculate și prezentate UIP de către un evaluator autorizat, care urmează a fi contractat de UIP în calitate de consultant pe termen scurt pentru implementarea ARAP.

⁵ <https://maia.gov.md/ro/content/analiza-pre%C8%9Burilor>

- Aranjamentele tehnice privind plata compensațiilor către persoanele afectate de proiect (PAP) vor fi responsabilitatea UIP.

Astfel, pe baza analizei calculelor preliminare ale compensațiilor pentru cele 139 de PAP afectate menționate mai sus, se conturează următoarea imagine de ansamblu, prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul 3. Unii parametri statistici ai valorii estimate a compensațiilor pentru culturile anuale de bază

Cultura	Valoarea minimă a compensației, USD	Valoarea maximă a compensației, USD	Valoarea medie a compensației, USD
Grâu alimentară	0.32	95.7	18.2
Grâu furajer	0.24	84.4	16.5
Orz	0.21	73.1	14.9
Floarea-soarelui	0.27	93.1	17.8
Porumb	0.17	60.5	13.0
Culturi perene	-	-	-

În ceea ce privește culturile perene, valoarea minimă a chiriei pentru terenurile necesare desfășurării lucrărilor de construcție a apeductului și infrastructurii aferente este de 0,41 USD, iar valoarea maximă este de 74,8 USD.

8 TERMENI DE IMPLEMENTARE

În tabelul de mai jos sunt prezentate etapele și termenii de implementare ARAP.

Tabelul 4. Programul de implementare a ARAP

Nr.	Sarcini / Etape	Responsabilitate	Termen-limită	Statut
1.	Elaborarea Raportului de Screening privind Strămutarea	FluxProiect SRL (Consultant pentru actualizarea documentației tehnice)	Noiembrie 2023	Realizat
2.	Organizarea unei ședințe cu reprezentanții APL privind necesitatea utilizării temporare a terenurilor	UIP	Decembrie 2023	Realizat
3.	Negocieri preliminare cu proprietarii de terenuri	APL	Ianuarie 2023	Realizat
4.	Transmiterea către UIP, de către APL, a informațiilor privind proprietarii de terenuri afectați	APL	Ianuarie 2024	Realizat
5.	Transmiterea scrisorilor recomandate către toți proprietarii de terenuri afectați, cu invitația de a participa la consultările publice	UIP	Ianuarie 2024	Realizat
6.	Consultare publică pentru prezentarea proiectului de ARAP	APL/CLAS și UIP	Februarie 2024	Realizat
7.	Transmiterea proiectului de ARAP către Banca Mondială	UIP	Februarie 2024	Realizat
8.	Negocieri cu proprietarii de terenuri și semnarea acordurilor pe baza consimțământului informat	APL	Februarie – Mai 2024	Realizat
9.	Aprobarea ARAP de către Banca Mondială	Banca Mondială	Martie 2024	Realizat
10.	Publicarea (diseminarea) ARAP	APL/CLAS și UIP	Mai 2024	Realizat
11.	Implementarea ARAP	APL	Înainte de începerea lucrărilor de construcție	În proces
12.	Monitorizare/Supraveghere internă	UIP	Lunar, de la începutul lucrărilor de construcție	
13.	Raport de finalizare a ARAP	UIP	După finalizarea lucrărilor	

9 MECANISMUL DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR

Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM) la nivel de proiect este menținut pe întreaga perioadă de implementare a Proiectului. GRM-ul instituit asigură implicarea eficientă a tuturor părților interesate în proiectarea și implementarea Proiectului și permite acestora să ofere personalului proiectului sugestii și feedback practic privind activitățile proiectului, contribuind astfel la creșterea responsabilității, transparenței și capacității de răspuns în termenii restrânși.

Acest mecanism respectă următoarele principii:

- Reclamațiile vor fi abordate confidențial, evaluate imparțial și gestionate într-un mod transparent.
- Depunerea și redirecționarea reclamațiilor este gratuită/ nu implică careva taxe pentru reclamanti.
- MIDR/UIP va asigura faptul că toate persoanele afectate de proiect au șanse egale de a depune reclamații într-un mod accesibil. Beneficiarii proiectului pot utiliza o gamă variată de modalități prin care pot transmite reclamații (număr de telefon, adresă de e-mail, adresă poștală etc.). GRM este accesibil tuturor părților interesate.
- Canalele pentru depunerea formularelor de reclamație vor fi publicate pe site-urile oficiale.
- MIDR/UIP va oferi posibilitatea depunerii reclamațiilor în mod anonim.
- Persoanele afectate pot depune o reclamație în orice moment pe parcursul desfășurării activităților legate de proiect.
- GRM este conceput astfel încât să răspundă nevoilor tuturor reclamantilor, inclusiv celor care depun reclamații anonime.
- Toate reclamațiile, fie simple, fie complexe, vor fi analizate și soluționate cât mai rapid posibil. Măsurile întreprinse în urma reclamațiilor vor fi prompte, decisive și constructive.
- În cazul în care persoanele sau grupurile reclamante nu sunt satisfăcute de rezultatul soluționării pe cale amiabilă, acestea vor avea întotdeauna dreptul de a se adresa instanțelor de judecată, în orice etapă a procesului de soluționare.
- Toate reclamațiile vor fi înregistrate și documentate, iar procesul de soluționare și comunicarea aferentă fiecărei reclamații vor fi monitorizate sistematic.
- Canalele de depunere a reclamațiilor vor fi enumerate în Planul de Implicare a Părților Interesate (SEP) și comunicate publicului în cadrul consultărilor publice.

Proiectul Securitatea aprovizionării cu apă și sanitației în Moldova (SAASM) va asigura acces egal și nediscriminatoriu la mecanismele de soluționare a reclamațiilor; totodată, o atenție deosebită va fi acordată grupurilor celor mai vulnerabile: persoane cu un nivel redus de informare, cu cunoștințe juridice limitate, membrii cei mai săraci ai comunităților, persoane cu acces limitat sau inexistent la internet, precum și populația romă, care are un acces redus la educație și la infrastructura necesară pentru înțelegerea adecvată a modalităților de depunere a reclamațiilor prin canalele convenționale. Echipa proiectului va colabora cu autoritățile publice locale (APL), asistenții sociali și mediatorii comunitari (pentru populația romă) pentru a facilita accesul la mecanismele de depunere a reclamațiilor și pentru a se asigura că opiniile grupurilor cele mai vulnerabile sunt luate în considerare. Reprezentanții grupurilor vulnerabile (ONG-uri, lideri comunitari) vor fi incluși în canalele de comunicare, pentru a asigura diseminarea informațiilor

către comunități privind activitățile de pregătire a proiectului, precum și consultările publice planificate.

Specialistul Social este *Punctul Focal* pentru Reclamații și este responsabil de înregistrarea reclamațiilor în Registrul de reclamații (baza de date), precum și de examinarea acestora în termen de 15 (cincisprezece) zile calendaristice, inclusiv verificarea informațiilor, verificarea încrucișată și analiza acestora, precum și de comunicarea ulterioară cu solicitantul, după caz. În funcție de necesități, Punctul Focal pentru Reclamații va implica în acest proces și alți specialiști relevanți din cadrul unităților implicate.

Canale pentru depunerea reclamațiilor: sugestiile/reclamațiile pot fi transmise prin: e-mail, website, telefon, poștă, cutii pentru reclamații amplasate în imediata apropiere a șantierului etc. Modelele formularelor pentru reclamații sunt disponibile pe site-ul <https://ondrl.gov.md/reclamatii/>. Pentru a asigura accesibilitatea mecanismului de soluționare a reclamațiilor pentru toate părțile interesate, este important ca procedurile de depunere a reclamațiilor să fie simple și ușor de înțeles și să ofere posibilitatea depunerii unei reclamații în mod anonim.

UIP a instituit următoarele canale prin care cetățenii/beneficiarii/PAP pot depune reclamații/sugestii/aprecieri privind activitățile Proiectului Securitatea aprovizionării cu apă și sanitației în Moldova (SAASM):

- a) În scris:
 - prin email: MIDR/ UIP
 - poștă: MIDR/ UIP adresa / căsuța poștală la care trebuie expediate scrisorile.
- b) Oral/verbal (care vor fi consemnate în scris de către persoana care le recepționează):
 - telefonic;
 - reclamații verbale adresate APL, ADR, UIP/MIDR.
- c) Atât în format audio, cât și în format scris, prin intermediul resurselor online (site-ul ONDRL, Facebook, Viber).

În cazul plângerilor legate de violența bazată pe gen (GBV), în special cele privind exploatarea și abuzul sexual (SEA/SH), există riscuri de stigmatizare, respingere și repercusiuni împotriva supraviețuitorilor. Prin urmare, GRM va pune la dispoziție multiple canale prin care reclamațiile pot fi înregistrate într-un mod sigur și confidențial.

Va fi disponibil un mecanism de soluționare a reclamațiilor care să permită persoanelor afectate de proiect (PAP) să conteste orice decizie, practică sau activitate rezultată din compensarea terenurilor sau a altor active, cu care acestea nu sunt de acord.

Pentru subproiectul Alimentarea cu apă Cahul – Vulcănești, mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM) a fost instituit la 3 niveluri:

- ✓ **Nivel local**
 - a) **Administrația Publică Locală (Primăria sau Consiliul Raional).**
 - **Consiliul Raional Cahul sau Primăria orașului Vulcănești**

Consiliul Raional Cahul

adresa: Republica Moldova, MD-3909, Cahul, str. Piața Independenței 2
email: consiliulraional@cahul.md
tel.: 0 299 22058

Primăria orașului Vulcănești

adresa: Republica Moldova, MD-5301, orașul Vulcănești, str. Lenin 75
email: primaria_vulc@mail.md
tel.: 0 293 23774

✓ Nivel regional – către Agenția de Dezvoltare Regională Sud

- **Agenția de Dezvoltare Regională Sud** (subproiecte în raionul Cahul)
adresa: Republica Moldova, MD-4101, Cimișlia, bd. Ștefan cel Mare 12
email: adrsud@adrsud.gov.md
tel.: 0 241 2 62 86

Nivel național

- **Oficiul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL) sau Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale**

- **UIP/Oficiul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală**
adresa: str. Ștefan cel Mare 124, et.3 mun. Chișinău, MD 2001
email: reclamatii@ondrl.gov.md
tel.: 069131817

- **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale**

- adresa: Chișinău, MD-2012, Piața Marii Adunări Naționale 1
email: secretariat@midr.gov.md sau petitii@gov.md
tel.: Linia Verde 022 250 500

Reclamațiile pot fi depuse și anonim și vor fi investigate și soluționate. De menționat că, potrivit legislației naționale, reclamațiile anonime nu sunt examinate; prin urmare, sugerăm ca persoanele care doresc să depună o reclamație anonimă să utilizeze alte canale decât platforma guvernamentală.

De asemenea, **Banca Mondială oferă propriul mecanism, Serviciul de Soluționare a Reclamațiilor (GRS)**, pentru colectarea reclamațiilor din partea persoanelor și comunităților care consideră că un proiect finanțat de Banca Mondială le poate provoca prejudicii sau le-a afectat deja.

Reclamațiile către GRS al Băncii Mondiale pot fi depuse direct de persoanele afectate, utilizând una dintre metodele enumerate mai jos:

- Prin e-mail: grievances@worldbank.org
- Prin poștă: 1818 H Street, NW Washington, DC 20433 USA

- **Prin intermediul Oficiului Local al Băncii Mondiale:**

- Str. Pușkin 20/1, MD-2012, Chișinău, Republica Moldova

+373-22-262-262, 373-22-262-236
moldova_contact@worldbank.org

- Prin intermediul platformei online GRS a Băncii Mondiale:
<https://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redrSMS-service>
sau direct la <https://wbgcmsgrs.powerappsportals.com/en-US/new-complaint/>

Tot personalul responsabil de GRM (puncte focale la nivel local și regional și MIDR/UIP) trebuie să completeze formularul-tip de înregistrare a reclamațiilor/solicitărilor (Anexa 3) pentru Registrul GRM. Termenul de răspuns nu va depăși 10 zile lucrătoare. UIP va coordona și monitoriza răspunsurile la toate reclamațiile. MIDR va putea extinde termenul de soluționare a reclamațiilor până la 20 de zile lucrătoare (reclamantul va fi informat despre prelungire).

Toate reclamațiile privind achiziția de terenuri și pregătirea procesului de strămutare vor fi transmise către CLAS. Proiectul va instrui comitetele cu privire la rolurile și responsabilitățile acestora, comunicarea cu PAP-urile, frecvența ședințelor și modalitățile de implicare și de oferire a feedback-ului către membrii comunității.

GRM va sprijini supraviețuitoarele violenței bazate pe gen (GBV) prin referirea acestora către furnizorii de servicii GBV pentru asistență imediat după primirea unei reclamații direct de la o supraviețuitoare. Lista furnizorilor de servicii GBV/ONG-urilor este disponibilă la www.stopviolenta.md. Linia de încredere pentru femei – 0 8008 8008, pentru suport adecvat în cazurile de GBV și SHE, va fi făcută publică în cadrul consultărilor publice și pe platforma online a Proiectului.

Informațiile privind Mecanismul de Soluționare a Reclamațiilor (GRM) sunt disponibile pe site-ul ONDRL – <https://ondrl.gov.md/reclamatii/> și sunt incluse în comunicările desfășurate cu părțile interesate ale proiectului, prin metode și instrumente de comunicare prevăzute în Planul de Implicare a Părților Interesate și Planul de Comunicare al proiectului, inclusiv prin e-mailuri, site-ul web, ateliere, ședințe, discuții etc.

De asemenea, în cadrul promovării GRM, au fost elaborate pliante informative, care sunt distribuite în cadrul ședințelor și consultărilor publice. Informațiile din pliantele privind GRM au fost afișate pe panourile informative din localitățile proiectului.

9.1 Registrul de reclamații

Toate reclamațiile, inclusiv cele anonime, vor fi înregistrate în scris și stocate într-o bază de date. Reclamațiilor recepționate li se va atribui un număr, care va permite specialistului desemnat să urmărească progresul acestora prin intermediul bazei de date. Baza de date trebuie să conțină cel puțin informații relevante privind data depunerii, domeniul problemei, partea responsabilă, termenul-limită pentru soluționarea problemei și feedback-ul oferit (pozitiv sau negativ).

Etapa 1: Recepționarea reclamațiilor/propunerilor/sugestiilor (denumite în continuare „reclamații”), indiferent de forma de recepționare: verbală, scrisă, online etc. O triere inițială este realizată de către receptor – specialistul social – și este inclusă obligatoriu în Registrul GRM. Toate reclamațiile care îndeplinesc criteriile de admisibilitate (legate de Proiect) sunt transmise, de asemenea, părților vizate pentru a obține opiniile/propunerile acestora cu privire la reclamațiile sau acuzațiile de încălcare conținute.

Etapa 2: Examinarea / revizuirea reclamațiilor. Specialistul social, împreună cu alți specialiști, investighează și decide asupra reclamației și evaluează cazul, inclusiv dacă reclamația, separat sau în combinație cu alte reclamații, pare să indice un tipar coerent de aspecte documentate care necesită pași ulteriori.

În timpul examinării, specialistul social poate propune managerului de proiect să decidă:

- să respingă o reclamație dacă aceasta nu este admisibilă, deoarece nu este legată direct sau indirect de Proiect, și să informeze solicitantul;
- să mențină reclamația în examinare și să solicite părților interesate vizate și/sau reclamantului furnizarea de informații suplimentare într-un termen rezonabil;
- să soluționeze reclamația în termen de 15 zile și să informeze solicitantul despre decizie, cu explicațiile aferente;
- dacă nu este de competența sa, să transmită un dosar care să conțină toate comunicările admisibile, precum și recomandările aferente, către MIDR și BM pentru examinare ulterioară.

Etapa 3: MIDR, UIP, BM. Ministerele și BM pot exprima opinia de a:

- înceta examinarea situației;
- menține situația în examinare pentru analiză suplimentară sau pentru obținerea de informații adiționale;
- transmite situația către alte instituții ale statului din Republica Moldova pentru exprimarea opiniei sau soluționare.

Toate etapele soluționării reclamațiilor trebuie să fie documentate, iar decizia de soluționare inclusă în Registrul GRM.

PAP-urile vor fi informate cu privire la drepturile lor și la procedurile de depunere și soluționare a reclamațiilor, atât verbal, cât și în scris, în cadrul consultărilor, sondajelor și la momentul acordării compensațiilor.

Se va acorda întotdeauna prioritate prevenirii apariției reclamațiilor, mai degrabă decât parcurgerii unui proces de soluționare. Acest lucru poate fi realizat printr-un design și o implementare atentă a ARAP, prin asigurarea participării și consultării depline a PAP-urilor și prin stabilirea unei comunicări și coordonări extinse între comunitate, UIP și autoritățile publice locale, în general.

Procedura de soluționare a reclamațiilor trebuie să fie simplă, pentru a permite administrarea facilă a tuturor etapelor la nivelul comunității locale și al persoanelor individuale; trebuie să fie flexibilă, deschisă diferitelor tipuri de dovezi și să asigure o soluționare echitabilă a reclamațiilor persoanelor care și-au exprimat nemulțumirea și, prin urmare, solicită remedii; și

Este important ca persoanelor sau comunităților să li se furnizeze informații clare și în timp util cu privire la progresul procedurii de soluționare a reclamațiilor pe întreaga durată a acesteia; în cazul soluționării reclamațiilor la nivel de comunitate, este recomandabil ca mecanismele legale locale și cele tradiționale de soluționare a disputelor și reclamațiilor să fie, de asemenea, luate în considerare.

10 CONSULTĂRI PUBLICE ȘI DEZVĂLUIREA INFORMAȚIILOR

În conformitate cu SMS10 al Băncii Mondiale, informațiile au fost publicate și distribuite în limbile locale relevante (română și rusă, toate minoritățile etnice cunosc limba rusă) și într-un mod accesibil și adecvat din punct de vedere cultural, pentru orice grupuri cu nevoi specifice care pot fi afectate diferențiat sau disproporționat de proiect sau pentru grupuri ale populației cu nevoi specifice de informare. CLAS-urile au fost implicate în pregătirea consultărilor publice, pentru a asigura că grupurile vulnerabile dintre părțile interesate au o voce și nu sunt afectate disproporționat de proiect. Pentru proprietarii de terenuri care au avut dificultăți de deplasare (persoane vârstnice, persoane cu dizabilități), APL a asigurat transportul cu mașina către locațiile unde au avut loc consultările publice.

Reprezentanții nivelului raional și local, precum și locuitorii satelor, au fost informați despre activitățile proiectului, iar sprijinul acestora va fi solicitat în desfășurarea inventarierii bunurilor afectate și a recensământului tuturor PAP. De asemenea, înainte de finalizarea ARAP-ului și transmiterea acestora spre aprobare Băncii Mondiale, PAP vor fi informați în detaliu cu privire la rezultatele recensământului terenurilor afectate și ale inventarierii impacturilor, iar preferințele acestora privind compensațiile sau alte forme de asistență pentru strămutare vor fi luate în considerare în mod corespunzător. Procesele și mecanismele care asigură implicarea activă a PAP și a altor părți interesate vor fi detaliate în ARAP, care va include, de asemenea, o anexă cu data, lista participanților și procesele-verbale ale ședințelor de consultare.

Acest ARAP va fi pus la dispoziția publicului pe site-ul Proiectului și pe resursele online ale APL-urilor. Versiunile în limba română ale ARAP-ului vor fi divulgate comunităților afectate. Un rezumat în limbile română și rusă, care va sintetiza criteriile de eligibilitate și prevederile privind drepturile la compensații, va fi transmis tuturor PAP înainte de începerea lucrărilor de construcție.

În timpul elaborării acestui ARAP, a fost desfășurată o primă rundă de consultări cu reprezentanții APL-urilor, pentru a ajunge la o înțelegere comună între APL și UIP privind modul de abordare a dialogului cu PAP. Astfel, au fost convenite datele pentru consultările publice cu PAP și cu publicul larg, iar anunțurile privind organizarea consultărilor publice au fost distribuite prin canalele disponibile (Anexa 5).

PAP au fost invitați să participe la ședințe prin transmiterea de scrisori recomandate (Anexa 6). De asemenea, aceștia au fost informați despre conținutul ARAP, utilizarea terenurilor în cadrul proiectului și drepturile lor în acest context. Consultări suplimentare cu populația vor fi realizate, după caz.

Ședințe cu PAP-urile au fost desfășurate în fiecare localitate afectată. Consultările publice inițiale pentru ARAP au avut loc la: 15 februarie 2024 (Crihana Veche, Lebedenco, Pelinei); 19 februarie 2024 (Găvănoasa, Vulcănești) și 21 februarie 2024 (Alexandru Ioan Cuza).

Consultările publice au avut următoarele obiective:

- Informarea publicului cu privire la noțiunea de strămutare economică și consecințele acesteia, precum și drepturile/obligățiile persoanelor afectate, în conformitate cu prevederile legislației naționale și ale SMS5 ale Băncii Mondiale;
- Explicarea semnificației acordului informat pentru transferul temporar al terenurilor deținute sau utilizate în scopul proiectului și a celor două opțiuni principale de punere la dispoziție a terenului pentru utilizare – cu și fără plata compensațiilor;
- Obținerea consimțământului informat (document semnat de proprietarul/utilizatorul terenului și contrasemnat de primarul localității) privind cedarea voluntară a dreptului de utilizare temporară a terenului.

Participanții la consultările publice au manifestat un interes deosebit privind momentul începerii lucrărilor și conectarea lor la MTP. Proprietarii de terenuri au fost, de asemenea, preocupați de modul în care lucrările vor afecta culturile agricole și calitatea solului. În cadrul acestor consultări publice, PAP au fost informați despre obiectivele ARAP, detalii privind drepturile utilizatorilor de terenuri afectați și Acordul/Consimțământul pentru utilizarea temporară a terenului/terenurilor; de asemenea, populația a fost informată despre GRM și importanța implicării comunității. Procesele verbale ale ședințelor de consultare publică inițiale sunt anexate în Anexa 7.

Principalele subiecte prezentate și discutate în cadrul sesiunilor inițiale de consultare cu proprietarii și utilizatorii de terenuri afectați au fost:

- Progresul subproiectului și stadiul actual de dezvoltare;
- Localitățile incluse în subproiect și infrastructura de apă planificată;
- Standardele de mediu și sociale ale Băncii Mondiale, precum și legislația națională, aplicabile terenurilor preconizate a fi afectate temporar de proiect;
- Scopul și obiectivele ARAP;
- Pașii care urmează a fi întreprinși pentru elaborarea și implementarea ARAP;
- Informarea privind drepturile proprietarilor de terenuri sau ale persoanelor care lucrează terenul și semnificația consimțământului informat;
- Conținutul consimțământului informat a fost discutat și analizat;
- Graficul de implementare și planificarea următoarei runde de consultări cu publicul;
- Mecanismul de soluționare a reclamațiilor al Proiectului (GRM).

Diseminarea publică a RAP trebuie realizată către PAP și alte părți interesate pentru examinare și formularea de comentarii privind măsurile de eligibilitate/compensare și alte aspecte legate de implementarea RAP. Scopul divulgării este de a recepționa comentarii și sugestii din partea PAP și de a integra sugestiile adecvate.

11 MONITORIZARE

Activitățile ARAP din cadrul subproiectului Cahul vor fi supuse monitorizării interne. Monitorizarea internă va fi responsabilitatea UIP, cu sprijinul consultantului social. Supravegherea generală privind implementarea ARAP revine ONDRL/MIDR.

Monitorizare internă

Monitorizarea internă va fi realizată în mod curent de către UIP. Rezultatele acesteia vor fi comunicate MIDR și APL-urilor afectate prin rapoartele de implementare ale Proiectului. Indicatorii pentru monitorizarea internă vor fi cei aferenți procesului și rezultatelor/ieșirilor imediate. Aceste informații vor fi colectate direct din teren, cu sprijinul APL-urilor, și raportate către UIP pentru a evalua progresul și rezultatele implementării ARAP și pentru a ajusta programul de lucru, dacă este necesar.

Reperetele specifice de monitorizare pentru monitorizarea internă vor fi:

- Campania de informare și consultarea cu PAP;
- Statutul achiziției terenurilor și al plăților pentru compensațiile aferente terenurilor;
- Compensarea terenurilor afectate și a altor bunuri;
- Registrul GRM.

Informațiile menționate mai sus vor fi colectate de UIP, care va fi responsabilă de monitorizarea activităților zilnice de strămutare ale Proiectului, prin următoarele instrumente:

- Revizuirea informațiilor din recensământ pentru toate PAP;
- Consultări și discuții cu reprezentanții APL, CWSC și PAP;
- Ședințe publice la nivel de comunitate.

REFERINȚE

SMS 5 – Note de orientare, Implicarea părților interesate și divulgarea informațiilor, Banca Mondială, 2018

Rezumat executiv – Diagnosticul securității apei în Republica Moldova, Banca Mondială, 2020

Cadrul de politici privind strămutarea (RPF) pentru Proiectul Securitatea aprovizionării cu apă și sanitației în Moldova (SAASM), ECAPDEV, 2021

Cadrul de management de mediu și social al Băncii Mondiale, Banca Mondială, 2017

Raport de screening privind strămutarea, ca parte a revizuirii și actualizării documentației tehnice de proiectare detaliată pentru implementarea subproiectului Cahul, 2023

Planul de implicare a părților interesate (SEP), ultima actualizare în august 2023

Traducere neoficială

Anexa 1. Terenuri afectate temporar în timpul executării lucrărilor de construcții-montaj

Nr.	Descriere	Localitate	Număr cadastral*	Dimensiunile sectorului afectat, m		Procent estimat al terenului afectat	Comentarii
				Lungime	Lățime		
<i>Conductă magistrală</i>							
1.	De la F-77 (SPA-2a) până la F-1 (SPA-5)	Crihana Veche	1720208.109	30.80	3.20	1,40	
			1720208.108	11.45	2.28	1,42	
			1720208.107	34.63	3.00	3,90	
			1720208.106	38.53	2.70	3,53	
			1720208.105	24.62	1.64	2,90	
			1720208.104	17.43	0.50	1,09	
			1720112.140	63.36	3.40	0,91	
			1720112.139	20.82	2.83	0,72	
			1720112.138	20.99	2.77	0,45	
			1720112.137	14.09	2.72	0,46	
			1720112.136	14.17	2.68	0,45	
			1720112.135	21.39	2.63	0,36	
			1720112.134	21.56	2.57	0,25	
			1720112.133	7.23	2.54	0,17	
			1720112.132	7.25	2.52	0,10	
1720112.131	21.87	2.46	0,04				

Nr.	Descriere	Localitate	Număr cadastral*	Dimensiunile sectorului afectat, m		Procent estimat al terenului afectat	Comentarii
				Lungime	Lățime		
2.	De la F-12 până la Platform E_Stația de tratare a apei, Ursoaia	Lebedenco com., Ursoaia	-				
3.	De la Platform E_Stația de tratare a apei, Ursoaia până la F-15	Lebedenco com., Lebedenco	1727301.666	136.00	2.55	0,7	
4.	De la F-15 până la F-18		1736204.139	152.58	3.70	11,8	
			1736204.117	116.75	2.95	7,2	
			1736201.284	19.66	2.20	1,1	
			1736201.285	18.06	2.20	1,8	
			1736204.083	52.30	7.55	0,2	
			1736204.060	22.75	7.15	0,3	
5.	De la F-18 până la F-21	Pelinei com..	-				
6.	De la F-21 până la F-28	Găvănoasa com.	-				
7.	De la F-28 până la F-35	Găvănoasa com.	-				
8.	De la F-35 până la F-38	Găvănoasa com	-				
9.	De la F-3 până la Platform C_Stație de repompare a apei SRPA-1	Găvănoasa com, Găvănoasa	9417211.224	70.00	3.75	8,7	
			9417211.149	100.07	3.45	14,0	
			9417211.157	29.00	3.10	3,6	
			9417211.178	75.80	3.93	9,9	
10.	De la Platform C_Stație de repompare a apei	Găvănoasa com..	9417211.118	50.91	3.00	1,5	
			9417211.119	11.63	3.20	5,0	
			9417211.120	25.27	3.30	2,6	

Nr.	Descriere	Localitate	Număr cadastral*	Dimensiunile sectorului afectat, m		Procent estimat al terenului afectat	Comentarii
				Lungime	Lățime		
	SRPA-1 până la F-43		9417211.121	23.43	3.30	2,2	Nu este înregistrat
			9417211.122	14.00	3.20	3,4	
			9417211.123	20.23	3.10	2,1	
			9417211.124	12.32	3.10	3,2	
			9417211.131	49.67	2.35	0,9	
			9417211.132	35.00	1.55	0,6	
			9417211.229	12.20	1.50	1,6	
			9417211.230	29.10	1.60	0,6	
			9417211.231	36.88	2.30	0,5	
			9417211.232	13.53	3.20	1,8	
			9417211.233	12.95	2.50	2,1	
			9417211.234	24.40	1.20	0,6	
11.	De la F-43 până la F-47	Găvănoasa com.	9417204.084	208.10	3.57	13,7	
			9417204.108	165.23	3.60	10,8	
			9417204.109	126.54	3.80	8,7	
		UTA Găgăuzia, or. Vulcănești	9603301.165	33.21	4.65	1,4	
			9603301.203	490.08	8.90	3,0	
			9603301.202	130.43	8.20	0,6	
			9603301.006	99.55	5.90	1,9	
			9603301.017	116.88	6.40	0,7	
			9603301.031	32.51	3.10	0,6	
			9603301.032	32.53	3.00	0,6	
			9603301.033	32.63	3.60	0,7	
			9603301.034	32.71	4.60	0,9	
			9603301.035	35.06	5.46	1,2	
			9603301.036	35.98	7.26	1,6	
			9603301.037	15.00	8.50	0,8	
9603302.125	99.96	3.95	1,7				
9603302.070	48.48	3.35	1,5				

Nr.	Descriere	Localitate	Număr cadastral*	Dimensiunile sectorului afectat, m		Procent estimat al terenului afectat	Comentarii
				Lungime	Lățime		
			9603302.044	101.28	3.90	1,4	
			9603302.029	99.20	3.25	1,0	
			9603302.002	99.65	4.20	13,0	
			9603302.166	62.76	4.25	5,3	
			9603216.088	100.26	3.35	0,5	
			9603216.095	100.00	1.95	0,7	
			9603216.096	106.65	3.53	8,0	
			9603216.031	109.35	4.50	8,0	
			9603216.035	86.23	4.20	6.0	
12.	De la F-47 până la F-1 (Punct de conexiune până la Ob.nr.01.3/18)	UTA Găgăuzia, or. Vulcănești	-				
13.	De la F-1 (Punct de conexiune până la Ob.nr.01.3/18) până la Platforma F_ Stație de repompare a apei SRPA-2 (Alexandru Ioan Cuza)	UTA Găgăuzia, or. Vulcănești	9603309.016	28.00	4.15	0,2	
			9603309.022	263.30	3.35	5,7	
			9603309.023	125.50	3.90	0,2	
			9603309.029	155.60	3.95	1,2	
			9603312.041	188.45	2.95	0,3	
			9603312.035	208.00	4.00	0,3	
			9603312.034	203.00	4.05	1,3	
			9603312.029	201.75	5.00	37,3	
			9603312.028	149.00	2.20	2,6	
			9603224.054	17.65	1.25	1,3	
			9603224.055	12.75	2.25	1,6	
			9603224.056	5.90	2.30	3,4	
			9603224.057	3.95	2.20	5,0	
			9603224.058	13.72	2.10	1,4	
			9603224.059	13.68	1.85	1,3	
			9603224.060	13.65	1.40	1,2	
			9603224.061	18.40	0.80	0,8	

Nr.	Descriere	Localitate	Număr cadastral*	Dimensiunile sectorului afectat, m		Procent estimat al terenului afectat	Comentarii
				Lungime	Lățime		
			9603224.062	14.45	0.20	0,9	
			9603224.006	17.26	1.25	0,4	
			9603224.007	20.23	1.40	0,4	
			9603224.008	14.70	1.60	0,7	
			9603224.009	11.25	2.20	1,2	
			9603224.010	25.97	2.55	0,6	
			9603224.011	30.92	2.25	0,4	
			9603224.012	24.14	2.50	0,7	
			9603224.013	14.06	3.35	1,7	
			9603224.014	15.64	3.80	1,7	
		Alexandru Iona Cuza	9410101.060	52.55	4.40	11,0	
			9410101.059	122.21	4.05	22,0	
			9410101.242	24.57	1.75	0,9	
			9410101.241	11.53	1.00	0,5	
			9410101.243	90.36	1.50	1,2	
			9410101.244	36.32	2.05	2,0	
			9410101.245	28.33	2.30	2,2	
			9410101.246	8.23	2.50	0,2	
			9410101.309	88.40	3.00	3,4	
			9410101.308	39.21	3.50	3,2	
			9410101.307	30.08	3.90	3,5	
			9410101.306	25.52	4.15	2,9	
			9410101.310	84.90	4.00	17,0	
			9410101.311	39.12	3.65	3,3	
			9410101.312	30.00	3.45	3,2	
			9410101.313	25.28	3.30	3,1	
			9410101.314	17.60	3.25	2,5	
			9410102.010	101.88	3.00	15,0	
			9410102.009	46.38	2.80	6,0	
			9410103.580	25.43	3.00	9,0	
			9410103.579	53.85	3.45	24,0	

Nr.	Descriere	Localitate	Număr cadastral*	Dimensiunile sectorului afectat, m		Procent estimat al terenului afectat	Comentarii
				Lungime	Lățime		
			9410103.422	7.76	3.10	4,0	
			9410103.423	26.40	3.90	4,0	
			9410202.506	148.00	2.20	6,5	
			9410202.485	165.93	1.70	12,0	
			9410202.454	161.14	2.15	5,7	
			9410202.423	29.00	2.00	0,2	
			9410202.422	62.60	2.00	0,1	
			9410202.564	13.55	1.90	1,0	
			9410202.420	95.00	2.50	0,2	
			9410202.579	105.00	2.75	6,0	
			9410202.023	17.15	4.30	1,7	
			9410202.024	28.83	3.50	0,8	
			9410202.025	15.44	3.60	2,0	
			9410202.026	22.92	3.70	1,5	
			9410202.027	23.06	3.05	1,6	
			9410202.028	40.19	2.50	0,8	
			9410202.029	27.62	2.15	0,9	
			9410202.030	23.08	2.90	1,4	
			9410202.031	23.63	3.40	1,7	
			9410202.032	69.20	3.40	1,0	
			9410202.269	41.50	3.90	3,5	
			9410202.261	59.97	3.70	1,2	
			9410202.262	20.36	1.80	0,4	
14.	De la Platforma F_Stație de repompare a apei SRPA-2 (Alexandru Ioan Cuza) până la F-67 (Punct de conexiune pentru localitățile Etulia, Etulia Nouă și Cismichioi)	Alexandru Iona Cuza	-				

Nr.	Descriere	Localitate	Număr cadastral*	Dimensiunile sectorului afectat, m		Procent estimat al terenului afectat	Comentarii
				Lungime	Lățime		
15.	De la F-1 (Punct de conexiune la Ob.nr.01.3/18) la Platforma B_Turn de apă pentru sectorul Gara Vulcănești	UTA Găgăuzia, or. Vulcănești	-				
16.	Pelinei com.	Pelinei Satuc	-				
17.	Găvănoasa	Vladimirovca Nicolaevca Găvănoasa	-				
18.	Sectorul Gara Vulcănești		-				

**Notă: Terenurile cu numerele cadastrale indicate sunt terenuri private, cu excepția cazurilor în care se menționează altfel în rubrica „Comentarii”.*

Anexa 2. Formular de depunere a plângerilor

Nr. de înregistrare⁶:

Notă: dacă doriți puteți rămâne anonim sau să solicitați să nu vă fie dezvăluită identitatea unor terțe părți fără consimțământul dumneavoastră. În cazul plângerilor anonime, decizia reclamației va fi făcută publică online pe site-ul ONDRL.

Prenumele _____

Numele de familie _____

prefer să-mi exprim plângerea în mod anonim

solicit ca identitatea mea să nu fie dezvăluită fără consimțământul meu

informații de contact

Vă rugăm să marcați modul în care doriți să fiți contactat (telefon, e-mail).

prin telefon (notați numărul): _____

prin e-mail (indicați) _____

voi urmări răspunsul de pe site, deoarece vreau să rămân anonim.

Limba de comunicare preferată: Româna Rusa Alta (indicați)

Localitatea: _____

Locul depunerii: _____

Descrierea incidentului sau a plângerii (Ce s-a întâmplat? Unde s-a întâmplat? Cu cine s-a întâmplat? Care este rezultatul problemei? Data incidentului etc.)

Semnătura: _____ Data: _____

Vă rugăm să trimiteți acest formular la: UIP/ ONDRL str. Ștefan cel Mare 124, et.3 mun. Chișinău, MD 2001
sau prin email: reclamatii@ondrl.gov.md, tel.069131817

⁶ Va fi inclus de personalul UIP/ONDRL

Anexa 3. Fișă de înregistrare a plângerilor

<i>Instrucțiuni: Acest formular trebuie completat de persoana care primește reclamația și păstrată în dosarul proiectului. Atașați orice documente / scrisori, imagini prezentate.</i>	
Data primirii reclamației:	Persoană responsabilă:
Nivelul reclamației (de bifat ✓): ☐ Național ☐ Raion ☐ Oraș/sat	
Modul de completare a formularului (de bifat ✓): ☐ Personal ☐ Telefon ☐ E-mail ☐ Mesaj SMS ☐ Boxa de colectare a reclamațiilor ☐ Ședințe locale ☐ Activități de consultare publică ☐ Alte (Notați) _____	
Numele Reclamantului: <i>(informația este opțională și tratată întotdeauna ca confidențială)</i> Genul Reclamantului: ☐ Masculin ☐ Feminin	
Adresa și date de contact ale Reclamantului: <i>(informația este opțională și tratată întotdeauna ca confidențială)</i>	
Localitatea sau locul unde subiectul reclamației s-a produs:	
Tematica/ categoria reclamației:	
Scurtă descriere a reclamației <i>(Furnizați cât mai multe detalii și argumente posibile)</i>	
Cine va fi responsabil de soluționarea reclamației (nume și date de contact):	
Durata stabilită pentru soluționarea reclamației și răspuns reclamantului:	
Progresul în soluționarea plângerii (de exemplu: examinare, soluționare, răspuns reclamantului, respingere):	

Anexa 4. Acord privind utilizarea temporară a terenului/terenurilor

**Acord pentru utilizarea temporară a terenului/ terenurilor
în cadrul proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”**

Sub-proiectul Cahul - Vulcănești

Subsemnatul(a) _____,
cu domiciliul _____

Prin prezenta îmi exprim acordul utilizării temporare a unei porțiuni _____
din terenul/terenurile proprietate privată cu numărul cadastral _____
pentru executarea lucrărilor pentru construcția apeductului din cadrul proiectului „**Securitatea
aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova**”.

Confirm că am fost informat privind modul în care poate fi afectat terenul/terenurile și mi-am
exprimat acordul voluntar pentru posibila utilizare a terenului / retragerea temporară a unei parcele
a terenului/ terenurilor din circuitul agricol (nu mai mult de 2 luni) fără a solicita plata arendeii în
perioada executării lucrărilor la apeduct în intervalul 2024-2026, în următoarele condiții:

- Voi fi informat cel puțin cu 3 luni înainte privind perioada de desfășurare a lucrărilor în perimetrul unde este situat terenul.
- În cazul afectării culturilor agricole în timpul efectuării lucrărilor, în perimetrul stabilit ca fiind afectat, voi fi despăgubit conform prevederilor din Anexa 1.
- În cazul afectării culturilor agricole, pe o suprafață mai mare decât terenul declarat afectat, despăgubirile vor fi achitate de către Antreprenorul care efectuează lucrările conform prevederilor contractuale cu acesta, după aceleași principii prezentate în Anexa 1.
- La finalul activității terenul va fi predat în starea inițială de funcționare.
- Nu voi împiedica antreprenorul să utilizeze terenul/terenurile menționate mai sus pe perioada excavării, efectuării altor lucrări în perimetrul dat.
- Sunt de acord ca datele mele cu caracter personal să fie prelucrate de către Unitatea de Implementarea a Proiectului în scopul prezentului acord, în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal.

Data _____

Semnătura _____

Contrasemnat, reprezentant APL _____

Anexa 1. Compensații pentru pierderea culturilor

a) Compensații pentru pierderea culturilor anuale

Compensația în numerar pentru pierderea culturilor anuale va fi determinată în conformitate cu următoarea formulă:

$V=A \times P \times AP/10$; unde:

A – suprafața lotului de teren afectat, ha;

P – recolta medie din ultimii 5 ani, chintale/ha;

AP – valoarea medie a producției agricole din ultimii 5 ani, lei/tonă.

Pentru fiecare cultură se va realiza o evaluare separată, obținând astfel venitul anual mediu. Proprietarii de terenuri vor beneficia de consultări în ceea ce ține de drepturile lor conform metodelor de calcul al compensației menționate mai sus. Pentru a calcula suma compensației pentru afectarea temporară a terenurilor, se va ține cont de următoarele informații:

- Structura suprafețelor semămate.
- Prețurile curente de piață pentru culturi.
- Producția obținută pentru cultura vizată în ultimii 5 ani.
- Cheltuielile legate de producția culturii vizate.

Compensația pentru pierderea culturilor anuale va fi acordată în cazul în care vor fi afectate culturile anuale fie prin distrugerea directă, fie prin împiedicarea plantării acestora (adică terenul afectat nu a putut fi plantat din cauza lucrărilor proiectului).

b) Compensații pentru pierderea culturilor perene

Compensația pentru pierderea culturilor perene va fi calculată la costul total de înlocuire. Compensația include valoarea recoltelor pierdute și costurile pentru restabilirea plantației. Prin urmare, la calcularea compensației pentru livezile, viile afectate se va ține cont de costurile directe și indirecte legate de pregătirea solului, de costurile de plantare până când plantația atinge starea anterioară și de costurile legate de recoltele pierdute până când plantația intră pe rod.

Volumul investițiilor capitale pentru livezi/ vii până când acestea intră pe rod (costurile de recuperare a plantației), precum și informațiile privind prețurile de piață și recolta medie per 1 ha care vor fi stabilite pe baza datelor colectate de expertul de evaluare.

Calcululele pentru pierderea culturilor perene se vor baza după caz pe pierderea roadei și/sau pe costurile de înlocuire. Acestea vor fi efectuate în conformitate cu următoarea formulă:

$Tc = (Pm \times Pr \times Ac \times Nc) + (Rc \times Nc)$, unde:

Tc – compensația totală pentru pierderea culturii perene (lei)

Pm – recolta medie comercializată (kg/pom)

Pr – prețul mediu de vânzare angro (lei/kg)

Ac – numărul de ani necesari pentru recuperarea recoltei (ani)

Rc – costuri de recuperare (lei/pom) reprezentând costurile pentru pregătirea terenului plus costurile pentru puieți

Nc – numărul de pomi afectați

Lemnul copacilor va fi compensat la valoarea de piață a lemnului

Traducere neoficială

Anexa 5. Exemple de modalități de diseminare a anunțurilor privind consultările publice ARAP

Comuna Pelinei

1 feb. · 🌐

Ministerul
Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale

Oficiul Național de
Dezvoltare Regională și
Locală

ANUNȚ

I.P. „Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală” Vă informează că sunt în proces procedurile de implementare ale subproiectului pentru construcția **apeductului Cahul-Vulcănești** din cadrul Proiectului **„Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”**.

Prin prezenta vă informăm că în procesul de actualizare a documentație tehnice pentru construcția magistralei apeductului Cahul-Vulcănești s-a stabilit că vor fi afectate parțial de lucrările proiectului (în perioada 2024-2026) 6 terenuri proprietate privată din localitatea Pelinei (se va solicita dreptul de trecere peste terenul marcat a tehnicii și stocarea temporară – de la câteva zile la câteva săptămâni - a pământului excavat).

În acest context, Vă aducem la cunoștință că în data de **15 februarie, 2024 la ora 15:00** în incinta Primăriei Pelinei, vor avea loc consultări publice la acest subiect. Toți proprietarii terenurilor afectate temporar vor primi scrisori cu invitație la acest eveniment, dar la acesta pot participa toți cetățenii interesați de acest subiect.

În cadrul consultărilor publice se va discuta posibilele impacturi asupra terenurilor și modalitățile de diminuare sau evitare a acestora. La consultările publice vor fi prezenți reprezentanți ai Consiliului Raional, ai Administrației Publice Locale și ai Unității de Implementare a Proiectului.

Vă mulțumim pentru implicare și colaborare!

Pentru întrebări suplimentare: adresați-vă la Primărie, Consiliul Local pentru Apă și Sanitație (CLAS) sau contactați Unitatea de Implementare a Proiectului: tel. 069131817

Referință: Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova” ratificat prin Legea nr. 169/2022 pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea implementării proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”.

Îmi place

Comentează

Trimite

Distribuie

ANUNȚ

I.P. „Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală” Vă informează că sunt în proces procedurile de implementare ale subproiectului pentru construcția **apeductului Cahul-Vulcănești** din cadrul Proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”.

Prin prezenta vă informăm că în procesul de actualizare a documentație tehnice pentru construcția magistralei apeductului Cahul-Vulcănești s-a stabilit că vor fi afectate parțial de lucrările proiectului (în perioada 2024-2026) 44 terenuri proprietate privată din localitatea Alexandru Ioan Cuza (se va solicita dreptul de trecere peste terenul marcat a tehnicii și stocarea temporară – de la câteva zile la câteva săptămâni - a pământului excavat). În acest context, Vă aducem la cunoștință că în data de **21 februarie, 2024 la ora 11:00** în incinta Casei de Cultură, vor avea loc consultări publice la acest subiect. Toți proprietarii terenurilor afectate temporar vor primi scrisori cu invitație la acest eveniment, dar la acesta pot participa toți cetățenii interesați de subiectul dat.

În cadrul consultărilor publice se va discuta posibilele impacturi asupra terenurilor și modalitățile de diminuare sau evitare a acestora. La consultările publice vor fi prezenți reprezentanți ai Consiliului Raional, ai Administrației Publice Locale și ai Unității de Implementare a Proiectului.

Vă mulțumim pentru implicare și colaborare!

Pentru întrebări suplimentare: adresați-vă la Primărie, Comitetul Local pentru Apă și Sanitație sau contactați Unitatea de Implementare a Proiectului: tel. 069131817

Referință: Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova” ratificat prin Legea nr. 169/2022 pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea implementării proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”.

Anexa 6. Model de scrisoare transmisă proprietarilor de terenuri

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale

Oficiul Național de
Dezvoltare Regională și Locală

Nr. 02-24/49 din 05.02.2024

Referință: Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova” ratificat prin Legea nr. 169/2022 pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea implementării proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”.

I.P. „Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală” Vă informează că sunt în proces procedurile de implementare a subproiectului pentru construcția apeductului Cahul-Vulcănești din cadrul Proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova” în conformitate cu acordul de cooperare semnat cu Primăria Alexandru Ioan Cuza în data de 15 martie, 2023.

Stimate Domnule Zidu Fiodor Stepan,

Prin prezenta vă informăm că în procesul de actualizare a documentație tehnice pentru construcția magistralei apeductului Cahul-Vulcănești s-a stabilit că vor fi afectate parțial 140 terenuri proprietate privată, dintre care 1 teren permanent și 139 temporar. În acest sens vă informăm că terenul dvs. cu nr. cadastral **9410202.024** va fi afectat temporar (traversarea terenului cu tehnică, depozitarea materialelor de construcție și echipamentelor, stocarea temporară a solului excavat) în procesul de executare a lucrărilor în proporție de aproximativ 0,8%.

În acest context, vă invităm la consultările publice din data 21.02.2024 ora 11:00, în cadrul Casei de Cultură pentru a discuta posibilele impacturi asupra terenurilor și modalitățile de diminuare a acestora. La consultările publice vor fi prezenți reprezentanți ai Consiliului Raional, ai Administrației publice locale, ai Unității de Implementare a Proiectului și persoanele potențial afectate de lucrările proiectului, dar și alți cetățeni interesați de acest subiect.

Vă mulțumim pentru implicare și colaborare!

Cu respect,

Director ONDRL

Mihail CROITORU

Pentru întrebări suplimentare contactați:

Cornel Busuioc, specialist pe aspecte de mediu - 069106796

Natalia Vladicescu, specialist în domeniul social – 069334995

Anexa 7. Proces-verbal al consultărilor publice cu proprietarii de terenuri

Consultările publice inițiale privind ARAP au fost organizate de echipa ES a PIU, după cum urmează:

- la 15 februarie 2024 (Crihana Veche, Lebedenco, Pelinei);
- la 19 februarie 2024 (Găvănoasa, Vulcănești);
- la 21 februarie 2024 (Alexandru Ioan Cuza).

Lista participanților este anexată mai jos.

- **Crihana Veche**

Publicul prezent în cadrul consultării publice a exprimat inițial scepticism cu privire la faptul că echipele de construcție ale antreprenorului vor respecta drepturile proprietarilor și utilizatorilor de terenuri, pe baza experiențelor anterioare de executare a lucrărilor de infrastructură.

Participanților li s-a explicat existența instrumentelor și standardelor de mediu și sociale utilizate în proiectele finanțate de Banca Mondială pentru minimizarea și atenuarea impacturilor proiectului, precum și faptul că va fi asigurată o supraveghere zilnică de către compania de supervizare și specialiștii PIU. În plus, specialiștii BM monitorizează, de asemenea, respectarea tuturor standardelor de executare a lucrărilor.

La solicitarea publicului, a fost proiectată pe ecran o hartă a terenurilor cu numerele cadastrale, pentru a arăta clar pe unde va trece conducta, ce parte a terenurilor vor fi afectate și ce compensații li se cuvin pentru folosirea temporară a terenului și pentru eventualele prejudicii cauzate.

O întrebare privind situația rezilierii contractului de arendă în contextul semnării acordului informat a fost adresată de un arendaș. În astfel de cazuri, PIU va lucra individual cu proprietarul terenului și va întocmi toate documentele necesare, în funcție de opțiunea proprietarului: fie semnarea acordului informat de cedare voluntară fără compensație, fie semnarea acordului informat cu solicitarea plății compensației, calculată de un evaluator autorizat.

La întrebarea privind ce se întâmplă în cazul refuzului de a semna acordul informat, s-a răspuns că exproprierea va fi realizată în conformitate cu prevederile Legii privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, însă în acest caz începerea lucrărilor va fi amânată cu cel puțin șase-opt luni.

La finalul ședinței, în luările de cuvânt ale participanților a fost frecvent utilizată noțiunea de solidaritate, subliniindu-se faptul că locuitorii afectați din Crihana Veche, localitate care beneficiază deja de alimentare completă cu apă de calitate, nu ar trebui să împiedice, prin cerințe exagerate, extinderea conductei de alimentare cu apă pentru localitățile situate mai la sud de Crihana Veche.

- **Lebedenco**

La Lebedenco, acordul informat de cedare voluntară a terenului fără solicitarea de plată a chiriei a fost semnat de către proprietar. Singura condiție stabilită a fost de a nu deteriora plantația de viță de vie.

- **Pelinei**

Ședința din Pelinei s-a desfășurat, în mare parte, în același spirit ca și cea din Crihana Veche, participanții fiind interesați să obțină răspunsuri la aproximativ aceleași întrebări. Persoanele afectate și-au exprimat îngrijorarea că gardurile și copacii aflați pe terenurile din vecinătatea locuințelor lor, situate la limita viitorului șantier, ar putea fi deteriorate.

Atenția publicului a fost atrasă în mod repetat asupra conținutului punctului 4 din Acordul informat, care prevede că „la finalizarea lucrărilor, terenul va fi predat în starea sa inițială de utilizare”.

A fost discutat cazul unei construcții auxiliare amplasate pe teren public, fără autorizație din partea autorităților, care se află exact pe traseul viitoarei rețele locale. S-a decis ca, deocamdată, să nu fie întreprinse acțiuni pentru soluționarea radicală a situației (demolare), însă este posibil ca inginerul proiectant să propună o soluție tehnică, respectiv devierea traseului de pozare a conductei cu câțiva metri.

- **Găvănoasa**

Singura diferență față de celelalte ședințe descrise mai sus a constatat în accentul pus de participanți pe lipsa apei și dorința de a vedea cât mai curând utilajele începând lucrările pentru aprovizionarea cu apă. Pentru aceștia, accesul la serviciile de alimentare cu apă reprezintă o prioritate.

- **Vulcănești**

Ședința din Vulcănești a fost desfășurată în limba rusă, în conformitate cu cerințele SMS10. Principala temă a discuțiilor a vizat existența a două garduri, parțial amplasate pe teren public de către antreprenorul care gestionează terenul. Persoanele afectate și-au exprimat îngrijorarea în special în legătură cu cei 800/670 metri de gard care separă viile acestora de drumul de centură al orașului Vulcănești, îngrijorându-se de posibila deteriorare sau distrugere a acestora.

Răspunsul oferit a fost același ca și în cazul Pelinei: atenția le-a fost atrasă în mod repetat asupra conținutului punctului 4 din Acordul informat, care stipulează că „la finalizarea activităților, terenul va fi predat în starea sa inițială de utilizare”.

După asigurările oferite de inginerii PIU persoanelor vizate, potrivit cărora traseul va afecta în mod minim gardurile, ambii proprietari și-au exprimat disponibilitatea de a semna Acordul informat.

- **Alexandru Ioan Cuza**

După prezentarea realizată de specialiștii PIU pentru persoanele prezente la ședință, principala îngrijorare exprimată de participanți a fost pierderea fertilității solului. Un antreprenor local a adus drept exemplu un proiect de construcție a unei rețele de gaze, realizat de o companie locală care nu a ținut cont de măsurile de protecție a mediului, în special de cele privind protecția solului, amestecând stratul fertil de sol cu argila în timpul săpăturilor și reducând drastic calitatea solului.

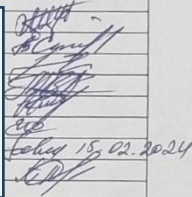
Persoanei i s-a explicat procedura de inițiere a lucrărilor în cadrul proiectului actual. S-a specificat că, toți cei vizați sau interesați de conservarea resurselor de sol trebuie să știe că viitorul antreprenor nu va fi autorizat să înceapă lucrările atâta timp cât Planul de Management de Mediu și Social nu este aprobat de compania de supraveghere și de beneficiar.

 Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, Sub-proiectul Cahul – Vulcănești

Lista participanților, consultări publice privind terenurile afectate de lucrările proiectului (ARAP)

Localitatea Crimana Veche Data 15.02.2024

Nr.	Nume, prenume	Statut	Nr. de telefon	Semnătura
1.	Chișca Antonina	proprietar de teren afectat de proiect		
2.	Boghean Claudia	inginer cadastru		
3.	Murășan Ion	proprietar de teren		
4.	Jurca Radion	proprietar de teren		
5.	Șerbanuș Nicolae	proprietar de teren		
6.	Miculiță Ion	proprietar de teren		
7.	Vasilescu Bănel	Administrația SRL Svirca-Apro		
8.	Papana Ana	proprietar de teren		
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				

Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, Sub-proiectul Cahul – Vulcănești

Lista participanților, consultări publice privind terenurile afectate de lucrările proiectului (ARAP)

Localitatea

Pelincei

Data

15.02.2024

Nr.	Nume, prenume	Statut	Nr. de telefon	Semnătura
1.	Игорь Кочетан	Proprietar de teren		
2.	Матей Панама	consilier		
3.	Смарк Замзбета	консильер		
4.	Игорь Думитру	HO șeranta Comunei		
5.	Мадар Бонк	Proprietar de teren		
6.	Григор Гон	consilier		
7.	Матей Константин	fermier		
8.	Иурченко Домника	consilier		
9.	Лина Сидор	primar		
10.	Матей Андриана	consilier		
11.	Зина Тарасовна Мур	неучастник		
12.	Міха Анна	Director executiv HE		
13.	Міха Міхаела	contabil		
14.	Сун Валентина	contabil		
15.	Сун Сабіа	locuitor		
16.	Іacob Beatrice	specialist		
17.	Кусу Вал-не	secretar		
18.	Сун Аліна	secretar		

Traducere

Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, Sub-proiectul Cahul – Vulcănești

Lista participanților, consultări publice privind terenurile afectate de lucrările proiectului (ARAP)

Localitatea Găvăndasa

Data 19 februarie 2024

Nr.	Nume, prenume	Statut	Nr. de telefon	Semnătura
1.	Иванов Борис Иван	Часінах саветхенноса		
2.	Иванов Силу Кирил	ООО Комму Вулкан		
3.	Chereta Grigore	сота партидарь		
4.	Фелікс Іван Іванович	Член саветхенноса		
5.	Романца Николай	член саветхенноса		
6.	Игнатько Витим	член саветхенноса		
7.	Иванов Вера	член саветхенноса		
8.	Alexandrov Andrei	член саветхенноса		
9.	Иванов Виктор	представител		
10.	Иванов Сергей	представител		
11.	Иванов Valeriu	представител		
12.	Kostin D.J.	proprietar		
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				

Traducere

Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, Sub-proiectul Cahul – Vulcănești

Lista participanților, consultări publice privind terenurile afectate de lucrările proiectului (ARAP)

Localitatea or. Vulcănești

Data 19 februarie 2024

Nr.	Nume, prenume	Statut	Nr. de telefon	Semnătura
		1. Proprietar de teren afectat de proiect 2. Membru al comunității 3. Reprezentant APL		
1.	Камилу Прогуница	землевладелец		[Signature]
2.	Камилу Бушур Іван Іванович	000 Камилу Бушур		[Signature]
3.	Кристина Іван Прохур	Бушур Іванович		[Signature]
4.	Оксана Іван Прохур	Бушур Іванович		[Signature]
5.	Зеленко Ірина	землевладелец		[Signature]
6.	Камилу Оксана Івановна	землевладелец		[Signature]
7.	Смолануца Е.С	Іванов. Іван Іванович		[Signature]
8.	Іван Іванов Іванов	Іванов. Іван Іванович		[Signature]
9.	Іван Іванов Іванов	Іванов. Іван Іванович		[Signature]
10.	Іван Іванов Іванов	Іванов. Іван Іванович		[Signature]
11.	Камилу Е.К	Іванов. Іван Іванович		[Signature]
12.	Мосчан Николай Георгиевич	Архитектор в. Вулканешты		[Signature]
13.	Зеленко Ірина	землевладелец		[Signature]
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				

Traducere

Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, Sub-proiectul Cahul – Vulcănești

Lista participanților, consultări publice privind terenurile afectate de lucrările proiectului (ARAP)

Localitatea Alexandru Ioan Cuza, z. Cahul

Data 21 februarie 2024

Nr.	Nume, prenume	Statut	Nr. de telefon	Semnătura
1.	<i>Reșor Mihail</i>	1. Proprietar de teren afectat de proiect		<i>[Signature]</i>
2.	<i>Dieter Peter</i>	2. Membru al comunității		<i>[Signature]</i>
3.	<i>Șepșac Anuș</i>	3. Reprezentant APL		<i>[Signature]</i>
4.	<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>
5.	<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>
6.	<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>
7.	<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>
8.	<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				

Traducere